

2010

Kleuters zien bewegen

Paula Raijmakers

17 mei 2010

Auteur:

Paula Raijmakers

Onderwijsinstelling:

Studie:

Sports and education

Klas:

4c

Leerarrangement:

Praktijkonderzoek

Projectbegeleidster:

Diny Bom

Opdrachtgever:

Periode:

september 2009 – mei 2010

Samenvatting

In dit product wordt de voorbereiding, uitvoering en afwerking beschreven van het praktijkonderzoek; Kleuters zien bewegen. Het onderzoek richt zich op de doelgroep kleuters en onderzoekt daarbij hoe de kleuterdocenten geholpen kunnen worden om de motorisch zwakke kleuter vaardiger te maken in de reguliere lessen of steunlessen.

Dit praktijkonderzoek bestaat uit een literatuordeel (A) en een praktijkdeel (B). Het literatuordeel beschrijft verschillende facetten die belangrijk zijn voor de start van het praktijkdeel. Allereerst moet het algemene concept van de doelgroep duidelijk zijn. Hoofdstuk 1, Basisonderwijs, beschrijft wat het basisonderwijs inhoudt, wat de eigenschappen en wat de kerndoelen zijn. Ten slotte wordt nog kort gekeken naar de specifieke basisschool waar het praktijkdeel wordt uitgevoerd. De kennis van de ligging, omvang en werkwijze van de school is van groot belang voor het onderzoek.

Vervolgens wordt de specifieke doelgroep nader toegelicht in hoofdstuk 2, Kleuters. Niet alle groepen van het basisonderwijs zijn betrokken bij dit onderzoek, alleen de kleuters, de groepen 1 en 2. Kinderen in de peuter- en kleutertijd hebben een leeftijd van drie tot zes jaar en ontwikkelen zich in die periode op verschillende vlakken. Cognitief, sociaal, moreel en motorisch zijn er verschillende mijlpalen of fasen die het kind tijdens zijn ontwikkeling doorloopt. Er wordt kort ingezoomd op de motorische ontwikkeling omdat dit een belangrijk element is voor het onderzoek.

Voordat aan het praktijkdeel begonnen kan worden, moet een meetmethode gevonden worden. In hoofdstuk 3, Meetmethoden, staan verschillende meetmethoden beschreven. Elke methode heeft zijn voor- en nadelen en zijn voor verschillende onderzoeken geschikt. Door de voor- en nadelen goed af te wegen en goed te kijken naar het doel van het onderzoek, is één meetmethode uitgekozen om toe te passen op dit onderzoek.

Nadat er kennis is van de doelgroep en zijn omgeving en mogelijke meetmethoden, kan verder gegaan worden met het praktijkdeel. Dit bevat verschillende praktische voorbereidingsfasen, de meetmethode en de verwerking er van. Hoofdstuk 4, Plan van aanpak, geeft de globale aanpak van het onderzoek weer. Wanneer deze stap juist is doorlopen kan de globale aanpak uitgewerkt worden. Dit is te lezen in hoofdstuk 5, Opzet van het onderzoek. Hierin wordt een specifieke meetmethode gekozen en de toepassing daarvan beschreven. De doelgroep wordt nogmaals gespecificeerd en er wordt een uitgebreide planning gemaakt om alles verzorgd te laten verlopen.

Als alles goed is voorbereid en de uitvoering van het onderzoek heeft plaats gevonden, dan wordt het tijd deze te gaan verwerken. In paragraaf 6.1, Resultaten, worden de resultaten van het onderzoek feitelijk genoteerd. De resultaten geven een overzicht van de uitkomst van het onderzoek, maar geeft niet aan of dit een gewenste uitkomst is. Paragraaf 6.2, Discussie, beschrijft mogelijke verklaringen voor de resultaten van het onderzoek. Aan de hand van deze verklaringen is een conclusie (paragraaf 6.3) opgesteld over het totale onderzoek. Ten slotte volgt nog een aanbeveling (paragraaf 6.4) voor een mogelijk vervolg van dit onderzoek.

Ter afsluiting van dit product is een zelfreflectie geschreven over het proces en het product met persoonlijke ervaringen, leermomenten en ontwikkelingen.

Voorwoord

Ik ben Paula Raijmakers, 21 jaar en vierdejaars student bij Fontys Sporthogeschool. Eén deel van mijn afstuderen is het schrijven van een praktijkonderzoek. Het omvat een literatuurdeel en een praktijkdeel waarbij een onderzoek uitgevoerd wordt. Dit praktijkonderzoek heeft betrekking op vijftien kleuters van basisschool de Cocon uit Tilburg waar ik mijn afstudeerstage loop. Zes weken lang ga ik met hen aan de slag om hun motoriek te verbeteren. Tevens wordt er een handzaam product ontwikkeld voor de groepsleerkrachten om de kleuters in de reguliere lessen verder te helpen.

Mijn stagebegeleidster kwam aan het begin van mijn stageperiode met het initiatief om specifieke kleuters wekelijks één uur extra beweeglessen te geven. Ik zag dit als een mooie gelegenheid om met kleuters te werken. Ook zag ik de mogelijkheid om dit te gebruiken als mogelijk praktijkonderzoek. In overleg met mijn stagebegeleidster, kleuterdocenten en adjunct-directrice, is goedkeuring ontstaan voor het uitvoeren van dit praktijkonderzoek.

Dit product bevat een onderzoek naar de motorische vooruitgang van vijftien specifieke kleuters, maar ook een handzaam product voor de groepsleerkrachten. Dit product is ontstaan door verschillende bestaand vakinhoudelijke literatuur samen te voegen en aan te laten sluiten bij de te onderzoeken motorische leerlijnen.

Ik wil in het bijzonder mijn stagebegeleidster Sanne van der Aa bedanken voor haar inzet bij dit project. Ze heeft mij erg goed begeleid en ondersteund waar ik dat nodig had. Zonder Monique van den Broek had ik de gegevens van de kinderen nooit zo goed op orde kunnen hebben en zonder de bereidwilligheid van de elke groepsleerkracht van de groepen 1 en 2, had ik nooit iedere les zulke fantastische kinderen gehad om mee te werken. Natuurlijk mag ook mijn projectbegeleidster, Diny Bom, niet vergeten worden. Haar waardevolle feedback en contactmomenten hebben dit product gemaakt tot wat het nu is.

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
Voorwoord	6
Inleiding	8
Deel A Verkenning	9
1 Basisonderwijs	9
1.1 Eigenschappen	9
1.2 Kerndoelen bewegingsonderwijs basisonderwijs	9
1.3 Basisschool de Cocon	10
2 Kleuters	11
2.1 Cognitieve ontwikkeling	11
2.2 Sociale ontwikkeling	11
2.3 Morele ontwikkeling	12
2.4 Motorische ontwikkeling	12
2.4.1 <i>Grope motoriek</i>	13
2.4.2 <i>Fijne motoriek</i>	13
2.4.3 <i>Motorische achterstand</i>	13
2.4.4 <i>Mijlpalen van de kleuter</i>	13
3 Meetmethoden	15
3.1 Bestaande meetmethoden	15
Deel B Plan van aanpak	17
4 Plan van aanpak	17
4.1 Achtergronden	17
4.2 Projectopdrachten	17
4.3 Projectactiviteiten	17
4.4 Projectgrenzen	18
4.5 Product	18
4.6 Kwaliteit	18
4.7 Projectorganisatie	18
4.8 Planning	19
4.9 Kosten en baten	19
4.10 Risico's	19
Deel C Opzet van het onderzoek	20
5 Opzet van het onderzoek	20
5.1 Meetmethoden	20
5.2 Proefpersonen	20
5.3 Voorbereidingshandelingen van de meting	20
5.4 Handelingen tijdens de metingen	21
5.5 Data analyse	21
5.6 Nazorg	21
5.7 Checklist	21
5.8 Planning	22
Deel D Resultaten, discussie, conclusie en aanbeveling	23
6 Resultaten, discussie, conclusie en aanbeveling	23
6.1 Resultaten	23
6.2 Discussie	26
6.3 Conclusie	28
6.4 Aanbeveling	28
Bronnenlijst	29
Reflectie	31
Procesevaluatie	31
Productevaluatie	32
Zelfreflectie	32
Bijlage	33
I Signaleringsbrieven	33
II Akkoordverklaring ouders	35
III Observatieformulieren	36
IV Lesvoorbereidingen	39
V Gesprek met expert	52

Inleiding

Stagebegeleidster, Sanne van der Aa, komt met een probleem wat zich voordoet op de stageschool. Aan de hand daarvan is een onderzoeksvraag opgesteld:

Hoe kan ik de kleuterdocenten van basisschool de Cocon te Tilburg, helpen de motorisch zwakke kleuter in de reguliere lessen of in de steunlessen vaardiger te maken?

In de vier groepen 1 en 2 van basisschool de Cocon te Tilburg, valt het op dat enkele kinderen achterlopen in hun motorische ontwikkeling. Kleuterdocenten vinden het moeilijk deze kinderen extra begeleiding te geven tijdens de reguliere bewegingslessen en zijn niet in staat zelf steunlessen te verzorgen.

Dit product draagt bij aan het doel een hulpmiddel te ontwikkelen voor de kleuterdocenten waarmee ze motorische achterstanden snel kunnen signaleren en waar ze handbare methodes uit kunnen halen om deze kinderen te helpen tijdens de reguliere of steunlessen.

Aan/in het begin van dit product wordt de doelgroep (kinderen groep 1-2) en omgeving (basisonderwijs) uitgebreid omschreven. Nadat het niveau van de doelgroep en de eisen van de omgeving duidelijk zijn, wordt er gekeken naar mogelijke motorische testen om de achterstanden zichtbaar te maken. Daarna komt de vertaling naar de praktijk gemaakt door de testen te vergemakkelijken en steunlessen op te zetten. Ter afsluiting wordt een koppeling gemaakt naar het plan van aanpak voor de verdere uitwerking van het onderzoek.

Deel A Verkenning

1 Basisonderwijs

Het basisonderwijs is de eerste verplichte periode van een kind om naar school te gaan. In deze periode maakt het kind vele ontwikkelingen en groei mee, zowel lichamelijk, cognitief als emotioneel. Na acht jaar basisonderwijs zou het kind klaar moeten zijn om door te gaan naar het voortgezet onderwijs om daar zichzelf verder te ontwikkelen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het basisonderwijs, hoe het er uit ziet en aan welke doelen het moet voldoen. Ook wordt er kort gekeken naar basisschool de Cocon waar het onderzoek plaats vindt.

1.1 Eigenschappen

Het basisonderwijs (BO) is een door de overheid verplichte onderwijs periode waaraan alle kinderen in Nederland deel horen te nemen. Het bevat de groepen 1 tot en met 4 (onderbouw), 5 en 6 (middenbouw) en 7 en 8 (bovenbouw). De kinderen komen met een leeftijd van vier jaar vrij naar school, vanaf vijf jaar zijn ze leerplichtig. Wanneer ze over iedere groep één schooljaar doen, zijn ze twaalf jaar wanneer ze klaar zijn met het basisonderwijs.

Gedurende deze periode heeft iedere groep meestal twee maal per week bewegingsonderwijs/gym. Bij de midden- en bovenbouw vindt dit vaak plaats in een naast gelegen gymzaal, de kleuters hebben vier keer per week bewegingsonderwijs in een speellokaal dat aanwezig is in de basisschool.

1.2 Kerndoelen bewegingsonderwijs basisonderwijs

Kerndoelen van het onderwijs zijn een aantal door het Nederlands Ministerie van Onderwijs vastgestelde streefdoelen voor het basisonderwijs. De kerndoelen zijn richtlijnen voor de inhoud van het onderwijsaanbod en geven het niveau van kennis en vaardigheden aan dat kinderen op moeten doen. De school is vrij om zijn eigen methode te kiezen, als alle kinderen uiteindelijk het niveau van de kerndoelen behalen.

In het basisonderwijs zijn 58 kerndoelen opgesteld. Deze kerndoelen zijn verdeeld onder zeven leergebieden:

- Nederlandse taal.
- Engelse taal.
- Friese taal (voor scholen in Friesland).
- Rekenen en wiskunde.
- Oriëntatie op jezelf en de wereld.
- Kunstzinnige oriëntatie.
- Bewegingsonderwijs

Sinds maart 2006 heeft het Nederlands Ministerie van Onderwijs de volgende twee kerndoelen voor bewegingsonderwijs op het basisonderwijs geformuleerd:

- Kerndoel 57)
De leerlingen leren op een verantwoorde manier deel-nemen aan de omringende bewegingscultuur en leren de hoofdbeginselen van de belangrijkste bewegings- en spelvormen ervaren en uitvoeren.

- Kerndoel 58)
De leerlingen leren samen met anderen op een respect-volle manier aan bewegingsactiviteiten deelnemen, af-spraken maken over het reguleren daarvan, de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten en daarmee bij activiteiten rekening houden.

Om scholen te helpen aan de kerndoelen te kunnen voldoen, zijn er leerlijnen opgesteld. Het boek *Basisdocument Bewegingsonderwijs*, wat zich richt op bewegingsonderwijs in het basisonderwijs, gebruikt twaalf leerlijnen, met 31 tussendoelen. Tussendoelen zijn specifieke momenten in de leerlijnen die docenten helpen met het volgen van de ontwikkeling van het kind.

1.3 Basisschool de Cocon

Basisschool de Cocon is de school voor het onderzoek en is gevestigd in Tilburg. De school heeft 262 kinderen en is gelegen in de wijk Groeseind. Er zijn veel alloctonen kinderen en voornamelijk autochtone leerkrachten. De school hanteert een continuurooster, wat betekent dat de kinderen om 08.30 uur met de lessen beginnen, pauzeren op school en om 14.15 uur uit zijn. Afhankelijk van de dag in de week mogen de kinderen na schooltijd naar de Naschoolse Sport of andere naschoolse activiteiten in en rond de school. Een aantal kinderen gaat naar de naschoolse opvang in het gebouw naast de school. De school heeft een vrouwelijke vakleerkracht met betrekking tot lichamelijke opvoeding. Zij verzorgt het grootste deel van de gymlessen aan de groepen 3 tot en met 8.

2 Kleuters

Kleuters zijn kinderen in de leeftijd van vier tot en met zes jaar oud. Zij zijn de peuterfase al voorbij en gaan in de schooltijd komen. In de kleuterfase maken ze vele ontwikkelingen mee op cognitief, sociaal, moreel en motorisch vlak. Onderzoekers hebben fasen omschreven die ieder kind doorloopt, maar elk kind doet dat op zijn eigen tijd.

2.1 Cognitieve ontwikkeling

Wanneer gesproken wordt over cognitieve ontwikkeling is Jean Piaget een grondlegger. Deze Zwitserse psycholoog staat bekend om zijn stadiatheorie van cognitieve ontwikkeling. Hij heeft een grote bijdrage geleverd aan het in kaart brengen van het potentieel om te leren en om bepaalde evenementen bewust te ervaren zich ontwikkelt met de leeftijd bij verschillende leeftijden (Feldman, 2009).

Kleuters zijn vier of vijf jaar oud en zitten dan in de peuter- en kleutertijd (drie tot zes jaar) en vallen volgens Piaget in het preoperationele stadium (twee tot zeven jaar). In het preoperationele stadium groeit het gebruik van symbolisch denken, ontstaat het vermogen om te redeneren en neemt het gebruik van begrippen toe (Feldman, 2009).

Eén van de belangrijkste dingen in dit stadium, volgens Piaget, is symboolgebruik. Bij symboolgebruik kunnen kinderen een beeld hebben van iets wat niet specifiek aanwezig is. Zo kunnen de kleuters begrijpen dat een speelgoed auto representatief is voor een echte auto, ook al zien ze die niet. Ook kunnen ze bij het woord “auto” al een beeld vormen van wat dat inhoudt (Feldman, 2009).

In dit stadium neemt het egocentrisme af. Egocentrisme houdt in dat het kind voornamelijk op zichzelf gericht is en geen aandacht heeft voor de ander. Het kind kan zich dan nog niet verplaatsen in het standpunt van een ander (Beemen, 2006).

Een ander kenmerk van dit stadium is concentratie. Concentratie houdt in dat de redeneringen en conclusies van het kind geleid worden door het meest opvallende aspect van een probleem. Kleuters richten zich vaak op een toestand waarin iets verkeerd in plaats van het proces. Zo kunnen kinderen bang zijn voor clowngezichten ook al hebben ze kunnen zien hoe de clown zich schminkt. Kleuters kunnen zich nog niet richten op meerdere aspecten van stimuli. Om dit principe zichtbaar te maken zijn verschillende testen gedaan. Een voorbeeld hiervan is de test “Welk glas bevat het meeste water?”. Op de tafel voor het kind staan drie glazen, twee theeglazen en één hoger smaller drinkglas. In beide theeglazen wordt evenveel vloeistof gedaan. In het zicht van de kleuter wordt de vloeistof uit één theeglas overgegoten in het hoge smal drinkglas. Wanneer aan de kleuter gevraagd wordt in welk glas de meeste vloeistof zit, zal deze het hoge smalle glas aanwijzen, ongeacht het feit dat uit geen van beide glazen vloeistof ontnomen of toegevoegd is (Beemen, 2006 & Feldman, 2009).

2.2 Sociale ontwikkeling

Evenals bij de cognitieve ontwikkeling, is ook de sociale ontwikkeling in stadia in te delen. Erik Erikson plaatst hierbij kleuters in het stadium initiatief-versus-schuldgevoel, dat ongeveer duurt van het derde tot het zesde levensjaar. In dit stadium verandert de manier waarop kinderen over zichzelf denken (Feldman, 2009).

Wanneer een kleuter gevraagd wordt “Wie ben jij?”, dan zal de kleuter antwoorden: “Ik ben Sjoerd, heb blond haar en ga morgen zwemmen”. Kleuters hebben nog geen zelfkennis ze beginnen dit in de preoperationele fase (zie par. 2.1) sterk te ontwikkelen. Het zelfbeeld of zelfconcept *“is een totaal aan indrukken, ideeën en waarnemingen over de eigen ‘ik’”* (Beemen, 2006, pag.153). Als een kleuter wil vertellen wie hij is, moet hij eerst beseffen dat hij iemand is. Dit noemt men zelfbesef. Een baby van drie maanden vindt zijn eigen handen net zo bijzonder als de handen van zijn moeder. Zijn eigen handen zijn nog niet vertrouwd. Rond het vierde maand treedt het zelfbewustzijn op, wat in houdt dat het onderscheid kan maken tussen zichzelf en wat daarbuiten bevindt. Een kleuter weet dan ook hoe hij er uit ziet en wat hij kan doen (Beemen, 2006).

De cultuur waarin de kleuter leeft heeft ook effect op het ontwikkelen van een beeld van zichzelf. Zo zijn kleuters uit de Westerse cultuur individualistisch georiënteerd. Hierbij ligt de nadruk op persoonlijke identiteit en uniekheid van het kind (Feldman, 2006).

In dit stadium gaat genderidentiteit een grote rol spelen. De gender van het kind is het gevoel mannelijk of vrouwelijk te zijn. Een kleuter heeft vaak al duidelijkheid over zijn gender. Dit wordt het beste zichtbaar tijdens het spelen. Jongens doen vaak wat wildere spelletjes en meisjes spelen meer rolspellen. Ook spelen meisjes in deze leeftijd meer met meisjes en jongens met jongens (Feldman, 2006).

De sociale ontwikkeling van spelactiviteiten kan in verschillende fasen opgedeeld worden:

- Toekijkend of solitair. Het kind speelt zelf en heeft daarbij geen aandacht voor anderen.
- Parallel. Kinderen spelen naast elkaar, maar hebben daarbij geen interactie.
- Coöperatief. Kinderen spelen samen, met verbale communicatie, maar hebben geen gemeenschappelijk doel.
- Associatief. Kinderen spelen samen en hebben nu wel een gemeenschappelijk doel.

De eerste twee fasen zijn vooral in de onderbouw van het basisonderwijs terug te zien. De laatste twee fasen vooral in de bovenbouw. (Beemen, 2006)

2.3 Morele ontwikkeling

Lawrence Kohlberg is bij het in kaart brengen van het verloop van de morele ontwikkeling een belangrijk persoon geweest. Evenals Piaget en Erikson, kan hij de ontwikkeling in stadia aangeven.

Mensen, voornamelijk kinderen, overwegen bij een moreel dilemma vaak de mogelijke gevolgen beloningen of straf. Zij houden zich aan de regels omdat er een straf staat op het breken ervan of een beloning op het er aan houden. De kinderen zitten in niveau 1, preconventionele moraal.

Bij niveau 2, conventionele moraal, benaderen mensen een moreel dilemma met de gedachten respect te hebben en behouden voor anderen (Feldman, 2006).

2.4 Motorische ontwikkeling

Kleuters zijn al aardig ver ontwikkeld met betrekking tot de motoriek. Dit komt voornamelijk omdat ze veel oefenen. Kleuters zijn heel veel in beweging. Dit is wel per kind verschillend. Kinderen die in hun babytijd erg actief waren hebben een grote kans dit in hun kleutertijd ook te zijn (Feldman, 2009).

De omgeving heeft ook invloed op het activiteitsniveau van de kleuter. De opvoedingstijl van de ouder en opvattingen van de cultuur bepalen wat gepast en ongepast gedrag is (Feldman, 2009).

2.4.1 Grove motoriek

De grove motoriek verschilt bij jongens en meisjes. Dit is onder andere te verklaren door het verschil in spiersterkte. Jongens zijn daarin sterker dan meisjes. Ook hebben jongens een hoger algemeen activiteitsniveau. Meisje aan de andere kant zijn vaak wel beter in activiteiten waarvoor coördinatie nodig is.

De omgeving speelt hierbij ook een rol. Als jongens activiteiten doen die voor jongens acceptabel gevonden worden, bijvoorbeeld voetballen, kan het zijn dat dit alleen maar activiteiten zijn met grove motoriek. Bij meisjes zijn spelen met poppen, knutselen en spelen met plastic servies activiteiten die acceptabel gevonden worden, maar richten zich vaak meer op de fijne motoriek. Hierdoor zullen jongens gemiddeld sterker zijn in hun grove motoriek (Feldman, 2009).

2.4.2 Fijne motoriek

Ook de fijne motoriek ontwikkelt zich ver bij kleuters. Bij fijne motoriek gaat het om kleinere, subtielere lichaamsbewegingen, bijvoorbeeld schrijven of werken met strijkkralen. Fijne motoriek vereist veel oefening, maar er zijn ook duidelijke ontwikkelingspatronen zichtbaar. Ook hierbij is het zo dat kleuters zich hierin al aardig ver ontwikkeld hebben. Ze kunnen onder andere al papier in driehoeken vouwen, hun naam schrijven en schenken zonder te morsen (Feldman, 2009).

Zinnelijkheid is ook deel van de kleine motoriek. Er is veel gediscussieerd (en nog) over wanneer een kind zindelijk behoort te zijn. Het Jeugd Gezondheids Zorg in Nederland heeft als richtlijn dat er geen vast tijdstip staat om te starten met zindelijkheidstraining. Vanaf twaalf maanden hebben kinderen controle over hun ingewanden en hun blaas. Kinderen die er aan toe zijn om zindelijk te worden vertonen gedrag dat aangeeft dat ze hun blaas daadwerkelijk onder controle kunnen hebben. Voorbeelden van dit gedrag zijn twee uur achtereen droog blijven, droog wakker worden na hun slaapje en op tijd aangeven dat ze naar het toilet moeten (Feldman, 2009).

2.4.3 Motorische achterstand

Motorische vaardigheden worden vaak spelenderwijs aangeleerd en daardoor valt het vaak op dat sommige kinderen op dat gebied veel langzamer zijn dan anderen. Vaak gaat een zwakke motoriek samen met zwakke concentratie, impulsief gedrag, verminderde communicatieve vaardigheden of leerstoornissen. Zwakke motoriek is geen oorzaak voor bovengenoemde ontwikkelingsproblemen, maar is vaak een veelvoorkomend nevenverschijnsel (Beemden, 2006).

Een motorische achterstand is niet stimulerend voor het kind. Het ontwijkt vaak situaties waarin bewogen moet worden en kan daardoor onzeker worden. Het is dan ook belangrijk het kind te helpen met behulp van fysiotherapie, steunlessen en thuis beweegactiviteiten te ondernemen.

2.4.4 Mijlpalen van de kleuter

De ontwikkeling van motoriek vindt plaats in voorspelbare stappen of stadia, die ook wel 'mijlpalen van de ontwikkeling' worden genoemd. Een voorbeeld van een mijlpaal is dat een klein kind eerst moet leren zitten voordat het kan staan of lopen. Deze mijlpalen zijn zowel voor de grove als voor de fijne motoriek (Kurtz, 2007).

In onderstaande tabel zijn enkele mijlpalen te zien voor een kind met een leeftijd van vier of vijf jaar.

Tabel 1: Mijlpalen, Kurtz, A. Lisa (2007)

Leeftijd	Fijne motoriek	Grove motoriek
4	Kan binnen twintig seconden tien knikkers of rozijnen in een flesje stoppen. Knipt binnen één millimeter speling langs een lijn van vijfentwintig millimeter.	Kan koppeltje duiken. Kan een bonenzak met handen vangen (niet tegen het lichaam). Kan ongeveer een halve meter verspringen.
5	Kan binnen achttien seconden tien knikkers of rozijnen in een flesje stoppen. Kan een vierkant uitknippen met vijf millimeter speling.	Vermijdt de hindernissen op een hindernisbaan. Huppelt afwisselend op linker- en rechterbeen. Staat tien seconden op één been.

Samenvattend is het kenmerkend voor kleuters om bewegelijk, actief en vaak druk bezig willen zijn. Ze zijn bezig met het ontdekken van hun lichaam. De bewegingen zijn bij kleuters vrijwel niet meer reflexmatig, maar bewuste acties. De bewuste acties moeten wel aangeleerd worden om juist uitgevoerd te worden en dat kan alleen door veel oefenen en herhalen (Kurtz, 2007).

3 Meetmethoden

Er zijn verschillende methoden en testen om de ontwikkeling van kinderen in kaart te brengen. Elke methode heeft zijn voor- en nadelen, maar allen zijn ontwikkeld om te kunnen signaleren en de vorderingen van het kind inzichtelijk te maken. De scholen zijn verplicht om de groei van het kind zichtbaar te maken voor groepsleerkracht, directie en ouders, maar zij mogen zelf bepalen methoden ze daarvoor gebruiken.

3.1 Bestaande meetmethoden

OMT test.

Onderwijsgeschikte Motorische Test (OMT test) en is een test om de motorische vaardigheden in kaart te brengen. Deze test is ontwikkeld door de Stichting MRT in beweging, voor en in Nederlandse scholen. Het maakt gebruik van een zeer uitgebreid observatieformulier voor verschillende leerlijnen. Voordeel van deze test is dat deze erg uitgebreid is. Op motorisch vlak behandeld het veel verschillende leerlijnen en kijkt naar zowel de grote, als kleine motoriek, maar ook het emotionele vlak wordt bekeken, bijvoorbeeld naar angst. Nadeel van deze test is, is dat hij nog niet volledig ontwikkeld is. Zowel de test zelf als de formulieren moeten nog meer onderwijsgericht gemaakt worden. Ook is het observatieformulier zo uitgebreid, dat het moeilijk te observeren is tijdens de les (www.in-beweging.net).

ABC movement.

Een test voor kinderen van de leeftijd vier tot en met twaalf jaar. Via een checklist worden de mogelijk motorische problemen van een kind in kaart gebracht. De test meet de volgende vaardigheden: handvaardigheid, balvaardigheid en statisch- of dynamisch evenwicht. De te gebruiken checklist bestaat uit vijf delen. In de eerste vier delen komt de motoriek van het kind aan bod. Na het invullen van de checklist wordt zichtbaar met welk type vaardigheden het kind achterloopt. Nadeel van deze test is dat het voornamelijk spelonderdelen en weinig andere leerlijnen omvat (www.pearson-nl.com).

Planmatig Bewegingsonderwijs.

Het is een lesmethode met daarbij een uitgebreid volgsysteem. Het bestaat uit zes groepsmappen voor de groepen 2/3 en 4 tot en met 8, waarin lesmateriaal voor een geheel schooljaar is verwerkt. Het volgsysteem wat hierbij zit is een rapportstelsel wat ingezet kan worden als leerlingvolgsysteem. Nadeel van deze methode is dat het niet voor direct signaleren gebruikt kan worden. Het is een lesmethode met een algemeen volgsysteem voor een langere periode (www.pearson-nl.com).

Vaardigheidsproeven.

Dit is een uitgebreide methode voor het volgen van de motorische ontwikkeling van kinderen. Een groot voordeel is dat het ook de ontwikkeling van de sociaal-emotionele vaardigheden omvat. Een groot nadeel is wel dat het alleen voor de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs geschreven is. Deze methode is dus niet te gebruiken voor dit onderzoek, aangezien dat van toepassing is op de groepen 1/2 (www.HCO.nl).

Beter bewegen met kleuters.

Dit is een lesmethode specifiek voor kinderen uit groep 1/2. Het omvat 71 uitgewerkte lessen, waarvan zeven observatie- en evaluatielessen. Er staan uitdagende, gevarieerde en aansluitende lessen in voor de doelgroep, maar het is niet specifiek een signaleringsmethode (van den Berg, 2003).

Novibols.

Niveau Onderscheidingen Vaardigheid In Bewegings Onderwijs Leer Situaties. Deze test komt niet in aanmerking voor een toepassing in dit onderzoek, omdat deze niet ontworpen is voor de groepen 1/2. De drie testen die bij Novibolis ontworpen zijn, zijn voor de groepen 3-4, 6-7 en 8. De test is wel heel uitgebreid en kan verwerkt worden op de computer wat een groot voordeel is (van Gelder, 2008).

Leerlingvolgsysteem bewegen.

Bewegen LeerlingVolgSysteem, ook wel Beleves genoemd, is een volgsysteem dat gebaseerd is op de lesmethode *Basisdocument Bewegingsonderwijs*. Het omvat de doelgroep 1/2 en werkt met twaalf leerlijnen en daaruit volgend concrete tussendoelen. Deze tussendoelen komen in Beleves terug en maken het mogelijk het niveau van een kind in te schatten. Hierbij wordt dezelfde schaalverdeling gebruikt als in het Basisdocument. Voordeel is dat wanneer dit systeem jaarlijks bijgehouden wordt, er zo een duidelijk beeld ontstaat van de motorische ontwikkeling van het kind. Nadeel is wel dat dit volgsysteem het beste tot zijn recht komt wanneer alle twaalf leerlijnen getest worden (van Gelder, 2008).

Leerlingvolgsysteem bewegen en spelen.

Dit is een veel gebruikte en recente signaleringsmethode. Hij omvat alle leerlijnen, maar is daarin erg verdiepend. Vaak is deze methode voor groepsleerkrachten moeilijk toe te passen in de reguliere lessen. Wanneer de methode Beleves gebruikt wordt tijdens de les en daar eventuele zorgkinderen (niveau 0) uit komen, dan kan deze signaleringsmethode gebruikt worden om zo de ernst van de achterstand in kaart te brengen. Dan kan gericht gewerkt worden aan verbetering of eventueel doorverwijzen worden naar MRT (van Gelder, 2008).

Deel B Plan van aanpak

4 Plan van aanpak

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe motorisch zwakke kleuters in de reguliere lessen of in de steunlessen vaardiger gemaakt kunnen worden. Met behulp van een plan van aanpak krijgt het praktijkonderzoek zijn eerste vorm en kunnen mogelijke valkuilen zichtbaar gemaakt worden.

4.1 Achtergronden

Het project speelt zich af in Tilburg op basisschool de Cocon. De Cocon staat in een achterstandswijk en heeft vier kleuterklassen die van toepassing zijn op het project. Van die vier kleuterklassen zijn er vijftien kleuters die steunlessen krijgen.

4.2 Projectopdrachten

Dit project wordt gedaan omdat het een uitdaging is meer te doen dan alleen beweeglessen verzorgen. Ook kan er zo bijgedragen worden aan de wensen van de stageschool. Zowel een vakleerkracht als de adjunct-directrice van de school, kwam met de vraag of steunlessen voor de kleuters verzorgd zouden kunnen worden. Kleuterdocenten hebben in hun klassen meerdere kinderen gesignaleerd die achterlopen met betrekking tot hun motorische ontwikkeling. Het is de docenten niet gelukt deze kinderen extra te ondersteunen tijdens de reguliere lessen en willen graag dat de kinderen dit krijgen buiten de reguliere lessen om. Het eindproduct is een lessenplan wat groepsleerkrachten toe zouden kunnen passen als extra ondersteuning voor het motorisch zwakke kind.

4.3 Projectactiviteiten

Allereerst moet er een beginmeting gedaan worden om te kijken op welk niveau de kinderen zitten en waar de aandachtspunten liggen voor te volgen lessen. Daarna moet er een planning gemaakt worden met daarin welke lessen gegeven gaan worden. Als de planning duidelijk is kan begonnen worden met het maken van de lesvoorbereiding. Daarna moeten de motorisch zwakke kinderen steunlessen krijgen en hun vooruitgang bijhouden worden. Vervolgens komt er nog een eindmeting en ten slotte moet al het bovenstaande verwerkt worden in een verslag, zowel voor de opleiding als voor de kleuterdocenten.

In de periode van 24 februari 2010 tot en met 7 april 2010 krijgen vijftien kleuters van basisschool de Cocon te Tilburg steunlessen. Deze vijftien kinderen komen uit vier verschillende groepen 1/2 en variëren in leeftijd van vier tot zes jaar oud. De groepsleerkrachten hebben hen opgegeven omdat ze tijdens de peuterspeelzaal lessen signaleerde dat ze motorisch zwakker zijn dan andere leeftijdsgenootjes.

De steunlessen vinden iedere woensdagochtend plaats in de aansluitende gymzaal van de basisschool. De kinderen krijgen daar driekwartier een extra beweegles. Deze beweegles heeft iedere week een andere inhoud, maar de opbouw blijft hetzelfde. Er wordt altijd klassikaal geopend op de bank. Vervolgens wordt er een inleidend kort spel gespeeld. Daarna volgt de kern er per les verschillend uit kan zien. Deze kern kan klassikaal of groepsgewijs zijn en kan bestaan uit één of meerdere kernen. Ook kan er in vrije vorm, stroomvorm of in hoeken worden gewerkt. De keuze voor de te gebruiken methode is gebaseerd op de specifieke lesinhoud en de lesgeefstijl die de kinderen gewend zijn. Ten slotte wordt er nog een klassikaal afsluitend spel gespeeld en klassikaal afgesloten. De lesvoorbereidingen zijn terug te vinden in bijlage IV.

De steunlessen zijn altijd binnen in de gymzaal. Dit is voor de kinderen bijzonder, want ze hebben alleen bewegingslessen in de peuterspeelzaal. Voordeel van de gymzaal is het aanbod aan grote materialen en de vele ruimte, zeker met vijftien kleuters. Nadeel is dat uit het onderzoek een product moet komen waar kleuterdocenten in hun reguliere lessen (in de peuterspeelzaal) mee kunnen werken. De gegeven steunlessen in de gymzaal zullen dus vertaald moeten worden naar de peuterspeelzaal. De kinderen worden door mijzelf opgehaald en afgezet bij de klas.

Als signaleringsmethode voorafgaand en afsluitend aan de onderzoeksperiode is gekozen voor Beleves. De lesmethode *Basisdocument Bewegingsonderwijs* sluit aan bij de signaleringsmethode en is gebruikt om tot een concrete lesplanning te komen. In de onderzoeksperiode wordt de leerlijnen balanceren, klimmen, springen kracht en springen coördinatie behandeld. Iedere week worden deze leerlijnen gecombineerd met een spel of bewegen en muziek activiteit.

4.4 Projectgrenzen

Ik verzorg de steunlessen voor de opgegeven vijftien kleuters op de woensdag tot en met 7 april 2010 voor het onderzoek. Gedurende de lessenreeks blijft de groepsgrootte gelijk. Ik hou hun vorderingen bij door een motorische test voorafgaand aan de lessenreeks en aan het einde van de lessenreeks af te nemen.

4.5 Product

De (tussen)producten zijn: A: Probleemanalyse, B: Verkenning en plan van aanpak, C: Opzet van onderzoek, D: Conceptverslag en E: Eindverslag.

4.6 Kwaliteit

Ik laat mijn (tussen)product op tijd bekijken door een expert/docent en voorzien van feedback. Deze feedback pas ik direct toe zodat ik met het product bezig blijf.

4.7 Projectorganisatie

Dit is een individueel project, maar ik kan mijn stagebegeleidster (Sanne van der Aa) en de kleuterdocenten altijd om hulp of advies vragen. Ook de adjunct-directrice Monique van den Broek staat open om mij te helpen met mijn product. Ik communiceer het liefst persoonlijk, anders schriftelijk via een brief of via de email.

4.8 Planning

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de activiteiten die ondernomen zullen worden met de kleuters.

Tabel 2: Planning

Bijzonderheden	Week	Datum	Activiteit
	1	6-jan	Brieven ouders
	2	13-jan	Brieven ouders terug
Studiedag	3	20-jan	/
	4	27-jan	Oefentest
	5	3-feb	Kennismaking
Studiedag	6	10-feb	/
Carnavalv.	7	17-feb	/
	8	24-feb	<i>Beginmeting</i>
	9	3-mrt	Balanceren
			Spel
	10	10-mrt	Klimmen
			Spel
	11	17-mrt	Balanceren
			B&M
Studiedag	12	24-mrt	/
	13	31-mrt	Springen (coördinatie/kracht)
			Spel
	14	7-apr	<i>Eindmeting</i>

4.9 Kosten en baten

Er zijn geen financiële kosten verbonden aan dit project. De gymzaal van de basisschool, inclusief materialen, mag gratis gebruikt worden en eventuele formulieren en andere gegevens mogen ook gratis gekopieerd/geprint worden. Het project zal wel tijd kosten, maar de stageuren zijn zo bepaald dat aan de minimale eisen voldaan wordt en nog voldoende lesvrije tijd is om aan het project te werken.

Het project levert een enorme ervaring voor mezelf op, een vooruitgang in de motorische vaardigheden van de kleuters en een hulpmiddel voor de kleuterdocenten.

4.10 Risico's

Het project kan mislukken door te weinig voorbereiding vanuit mijn kant. Wanneer ik dit project laat liggen moet ik het later afronden zonder dat ik de lessenreeks nog kan veranderen/aanpassen. Ook zou het kunnen mislukken doordat er weinig tot geen vooruitgang geboekt wordt bij de kleuters die de steunlessen krijgen. Het project zou ook kunnen mislukken doordat de vooruitgang van de kleuters niet zichtbaar te maken is. Wanneer de motorische test die afgenomen wordt niet goed aansluit bij de vaardigheden van de kleuter kan het zijn dat de vorderingen niet of slecht te meten zijn.

Deel C Opzet van het onderzoek

5 Opzet van het onderzoek

Nadat het plan van aanpak in orde is, kan dit uitgebreid worden naar een opzet van het onderzoek. Voordat de daadwerkelijke uitvoering van het onderzoek plaats kan vinden, moeten een aantal dingen goed voorbereid zijn. Dit hoofdstuk behandelt aspecten die van toepassing zijn op een onderzoek. Wanneer deze aspecten weloverwogen uitgewerkt worden, zorgt dit voor een juiste voorbereiding op het onderzoek.

5.1 Meetmethoden

Het *Leerlingvolgsysteem Bewegingsonderwijs*, ook wel Beleves genoemd, van Chris Mooij en Chris Hazelebach wordt gebruikt als meting voor dit onderzoek. Beleves sluit nauw aan op de leerlijnen en tussendoelen van het *Basisdocument Bewegingsonderwijs*. De signaleringslijsten zijn gemakkelijk toe te passen in reguliere bewegingslessen op het basisonderwijs. Na overleg met een expert Gert-Jan van Dokkum (zie bijlage V), docent Fontys Sporthogeschool, is bovenstaande meetmethoden gekozen.

5.2 Proefpersonen

De proefpersonen zijn vijftien kinderen van basisschool De Cocon te Tilburg. Deze vijftien kinderen komen uit vier verschillende kleuterklassen. Het gaat om vijf meisjes en tien jongens. Deze variëren in leeftijd van vier tot zes jaar. De kinderen komen iedere woensdagochtend vanaf 24 februari 2010 tot en met 7 april 2010 van 10.30 uur tot 11.15 uur naar de gymzaal waar ze een extra beweegles krijgen.

Door middel van een brief is toestemming aan de ouders gevraagd om de kleuters deel te laten nemen aan de steunlessen (zie bijlage II). Met de kleuterdocenten en adjunct-directrice is al eerder overlegd of dat er steunlessen nodig zijn en of dat die verzorgd kunnen worden door de lio-stagiaire voor haar praktijkopdracht. Beide hebben hierin toegestemd.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een controlegroep. Het is niet mogelijk een andere groep kleuters van dezelfde school in de gymzaal les te geven. Dit zou wel mogelijk zijn in de peuterspeelzaal, maar dit verschil zal sterk van invloed zijn op de resultaten. Ook is het moeilijk een juiste controlegroep samen te stellen. De testgroep bestaat uit vijftien kinderen uit vier verschillende klassen. De controle zou dan ook uit vijftien kinderen uit vier verschillende klassen moeten bestaan. Deze kinderen zijn motorisch niet zwak en moeten bruikbare lestijd missen voor een extra beweegles wat ze al kunnen. Zij zullen automatisch gemotiveerder zijn om bepaalde onderdelen uit te voeren en ook dit zal invloed hebben op de resultaten.

5.3 Voorbereidingshandelingen van de meting

Woensdagochtend 24 februari 2010 wordt de beginmeting afgenomen in de gymzaal van basisschool de Cocon, te Tilburg. Van 10.30 tot 11.15 uur wordt een signalering gedaan volgens Beleves waarbij een algemeen inleidend en afsluitend (tik)spel gespeeld wordt. Deze beginmeting wordt direct geobserveerd en opgenomen op video om later terug te zien.

Voorbereiding voor de meting zijn het in orde maken van de signaleringslijsten, zodat tijdens de les geobserveerd kan worden (zie bijlage III). Het regelen van een videocamera op statief waarmee de test kan worden vastgelegd en het maken van een juiste lesvoorbereiding.

Voorafgaand aan de meting wordt aan de kinderen uitgelegd waarom de meting afgenomen wordt en wat daarmee gedaan wordt. Aan het einde van de meting krijgen alle kinderen een presentje voor hun deelname.

De eindmeting zal er vrijwel hetzelfde uit zien als de beginmeting alleen zal deze vijf weken later plaats vinden, 7 april 2010. Ook deze woensdagmiddag wordt eindmeting van 10.30 tot 11.15 uur afgenomen in de gymzaal van basisschool de Cocon in Tilburg. Het zal exact dezelfde signalering zijn als bij de beginmeting en de kinderen zullen daar opnieuw uitleg over krijgen. Ook ditmaal wordt er gefilmd en direct geobserveerd.

5.4 Handelingen tijdens de metingen

Tijdens de meting voeren de kinderen de activiteiten uit en wordt er vanuit de bank geobserveerd. Per onderdeel wordt bekeken hoe een kind het uit voert. Ook wordt het kind gestimuleerd meer te proberen en gecompimenteerd wanneer het een poging doet.

5.5 Data analyse

De gegevens worden door mijzelf verzameld tijdens het uitvoeren van de meting en gecombineerd met de eerder ingevulde formulieren van de kleuterdocenten. Tijdens de meting wordt een video-opname gemaakt waarmee de geobserveerde gegevens bevestigd kunnen worden.

5.6 Nazorg

Aan de hand van de observatie wordt een lesprogramma (zie bijlage IV) opgesteld dat aansluit bij de behoefte van de kinderen. De begin- en eindmeting worden in paragraaf 6.1 opgenomen en verwerkt. Tenslotte wordt er een handzaam informatiepakket gevormd voor de groepsleerkrachten en de vorderingen van de kinderen doorgegeven aan de directie.

5.7 Checklist

Voor 24 februari 2010:

- Videocamera regelen
- Observatieformulieren uitprinten en namen invullen
- Lesvoorbereiding maken en uitprinten
- Presentje voor de kinderen halen.

Op 24 februari 2010:

- Videocamera meenemen
- Observatieformulieren meenemen
- Lesvoorbereiding meenemen
- Presentje voor de kinderen meenemen
- Schrijfgerei meenemen.

In de periode van 3 maart tot en met 7 april 2010:

- Gegevens van de beginmeting op 24 februari 2010 verwerken.
- Lesvoorbereidingen maken en uitprinten
- Lessen uitgebreid evalueren
- Groepsfoto maken voor het schriftelijk verslag
- Videocamera regelen.

Op 7 april 2010:

- Videocamera meenemen
- Observatieformulieren meenemen
- Lesvoorbereiding meenemen
- Presentje voor de kinderen meenemen
- Schrijfgerei meenemen.

Na 7 april 2010:

- Gegevens van de eindmeting verwerken
- Gegevens van de totale onderzoeksperiode verwerken
- Onderzoek presenteren aan kleuterdocenten en directie
- Afronden Praktijk Onderzoek.

5.8 Planning

Voor 24 februari:

- Signaleringsbrieven door de kleuterdocenten in laten vullen (zie bijlage I).
- Toestemming vragen aan de ouders voor deelname van hun kind aan de steunlessen (zie bijlage II).

Op 24 februari:

Woensdag 24 februari 2010 worden de grootmotorische eigenschappen van de kleuters gemeten. Dit gebeurt aan de hand van een signaleringslijst van Belevés. In combinatie met het boek *Basisdocument Bewegingsonderwijs* wordt de les zo voorbereid dat alle onderdelen geobserveerd kunnen worden. Dit gebeurt in de grote gymzaal in de school waar de kinderen al vaker bewogen hebben. De meting wordt gefilmd en direct geobserveerd.

3 maart tot en met 7 april:

De invulling van de lessen is gebaseerd op de uitkomsten van de beginmeting.

3 maart	→	Balanceren en spel
10 maart	→	Klimmen en spel
17 maart	→	Balanceren en b&m
31 maart	→	Springen en spel

Op 7 april:

Woensdag 7 april 2010 worden de grootmotorische eigenschappen van de kleuters opnieuw gemeten met dezelfde methode als 24 februari. Aan de hand de signaleringslijsten en de ervaringen van de beginmeting, wordt opnieuw de les zo voorbereid dat alle onderdelen geobserveerd kunnen worden. Ook deze keer wordt de test gefilmd en direct geobserveerd.

7 april en verder:

De gegevens van het onderzoek worden verwerkt en uitgewerkt voor de afronding van het praktijkonderzoek.

Deel D Resultaten, discussie, conclusie en aanbeveling

6 Resultaten, discussie, conclusie en aanbeveling

In dit hoofdstuk wordt terug gekeken op de uitvoering van het praktijkonderzoek. De resultaten worden feitelijk verwerkt. Vervolgens wordt er gediscussieerd over bepaalde keuzes die gemaakt zijn en het verloop van het onderzoek. Uit de discussie kunnen conclusies getrokken worden over de bruikbaarheid van dit onderzoek voor het behalen van de doelstelling. Ten slotte kan aan de hand van de conclusie een aanbeveling gedaan worden voor als een soortgelijk onderzoek uitgevoerd wordt.

6.1 Resultaten

Uit het de beginmeting zijn de volgende resultaten gekomen:

- Klimmen

Naam	0	1	2	3	Niveau
Chrystal		I			1
Isolde				I	3
Aagash			I	III	3
Kader			I		2
Jordy			I		1
Niels			I	I	3
Lucas		I	II		2
Houda			II	I	3
Thijs					
Jaap				I	3
Alichia	II	I			0
Jay			I	III	3
Basma	I				0
Oskar			I	I	3
Lion			I		2

- Steunspringen

Naam	0	1	2	3	Niveau
Chrystal	III				0
Isolde	II	II	I		1
Aagash	I				0
Kader	I				0
Jordy	II				0
Niels	II				0
Lucas		I	I	I	2
Houda		II	I		1
Thijs					
Jaap			III		2
Alichia	I				0
Jay	II				0
Basma	II				0
Oskar	II				0
Lion				II	3

- Balanceren

Naam	0	1	2	3	Niveau
Chrystal		I			1
Isolde		I	II		2
Aagash		I			1
Kader		I			1
Jordy		I			1
Niels		I			1
Lucas			I		2
Houda			II		2
Thijs					
Jaap		I	I		2
Alichia	I				0
Jay		I	II		2
Basma	I	I			0
Oskar		I	I		2
Lion		I	I		2

Uit de eindmeting zijn de volgende resultaten gekomen:

• Klimmen

Naam	0	1	2	3	Niveau
Chrystal			I		2
Isolde				III	3
Aagash			II	I	2
Kader		II			1
Jordy			I	II	3
Niels			I		2
Lucas				II	3
Houda			I	II	3
Thijs			I	II	3
Jaap			II		2
Alichia		I			1
Jay				II	3
Basma	I				0
Oskar			II	I	2
Lion			II		2

• Steunspringen

Naam	0	1	2	3	Niveau
Chrystal	I				0
Isolde			III		3
Aagash		I			1
Kader		II			1
Jordy		II			1
Niels		III			1
Lucas			III		2
Houda				III	3
Thijs	I	I			2
Jaap			I	I	2
Alichia		I			1
Jay		I			1
Basma	II				0
Oskar		I			1
Lion			I		2

• Balanceren

Naam	0	1	2	3	Niveau
Chrystal		II	I		1
Isolde		I			1
Aagash			I		2
Kader		I			1
Jordy	I				0
Niels		II			1
Lucas		I			1
Houda			II	I	2
Thijs		II	I		1
Jaap		I	II		2
Alichia	I	I			1
Jay			I		2
Basma	I	II			1
Oskar		I	II		2
Lion		I	II		2

Wanneer bovenstaande gegevens met elkaar vergeleken worden, is het volgende resultaat te zien. Het eerste getal verwijst naar het niveau van de beginmeting en het tweede getal verwijst naar het niveau van de eindmeting.

Naam	Klimmen	Steunspringen	Balanceren
Chrystal	1 – 2*	0 – 0	1 – 1
Isolde	3 – 3	1 – 3	2 – 1
Aagash	3 – 2	0 – 1	1 – 2
Kader	2 – 1	0 – 1	1 – 1
Jordy	1 – 3	0 – 1	1 – 0
Niels	3 – 2	0 – 1	1 – 1
Lucas	2 – 3	2 – 2	2 – 1
Houda	3 – 3	1 – 3	2 – 2
Thijs	/ - 3	/ - 2	/ - 1
Jaap	3 – 2	2 – 2	2 – 2
Alichia	0 – 1	0 – 1	0 – 1
Jay	3 – 3	0 – 1	2 – 2
Basma	0 – 0	0 – 0	0 – 1
Oskar	3 – 2	0 – 1	2 – 2
Lion	2 – 2	3 – 2	2 – 2

* De kleur **geel** geeft vooruitgang aan, de kleur **rood** geeft achteruitgang aan en de kleur **wit** geeft een gelijk gebleven niveau aan.

Procentueel is aan te geven dat bij het onderdeel klimmen 28,6% vooruitgegaan is, 35,7% gelijk gebleven is en 35,7% achteruit gegaan is. Bij het onderdeel steunspringen is 64,3% vooruitgegaan is, 28,6% gelijk gebleven is en 7,1% achteruit gegaan. En bij het onderdeel balanceren is 21,4% vooruitgegaan is, 57,1% gelijk gebleven is en 21,4% achteruit gegaan.

Het onderzoek is niet verlopen zoals voorbereid. De geplande onderzoeksperiode van zes weken is verlengd met één week, aangezien er een onverwachte studiedag was op één van de woensdagen. Hierdoor hebben de kinderen één week geen steunles gehad, wat van invloed kan zijn op de resultaten van het onderzoek.

Ook is de beginmeting niet exact hetzelfde als de eindmeting. Er zijn dingen veranderd in de opstelling waardoor sommige onderdelen meer mogelijkheden met zich mee brachten en andere juist minder. Dit is het resultaat van onvoldoende persoonlijke voorbereiding.

Een aantal kinderen zijn niet iedere week geweest. Enkele kinderen die de extra steunlessen goed kunnen gebruiken zijn regelmatig niet aanwezig in verband met ziekte en/of een verjaardag van de groepsleerkracht. Ook heeft door eigen onoplettendheid één kind niet mee gedaan aan de beginmeting. Hij was wel aanwezig, maar heeft de gehele les gespeeld in het vrije vak en is niet meegegaan naar het testvak toen er gewisseld werd.

6.2 Discussie

Dit onderzoek is gedaan om kleuters met behulp van steunlessen, vaardiger te maken en om de kleuterdocenten te helpen met de motorisch zwakke kleuter in de reguliere lessen. Dit is onderzocht door bij de kleuters een beginmeting uit te voeren, vier weken te oefenen op specifieke onderdelen en vervolgens een eindmeting uit te voeren. Tijdens deze zes weken durende periode is over veel dingen nagedacht en zijn wel overwogen beslissingen gemaakt. Het maken van deze beslissingen is niet altijd even makkelijk. De discussie behandelt de onzekerheden van het onderzoek.

- Heeft Beleves de juiste validiteit voor dit onderzoek?

Beleves is een gebruiksvriendelijk signaleringsmethode om de motoriek van kinderen van verschillende leeftijden op verschillende onderdelen inzichtelijk te maken. Het is duidelijk in gebruik en opstellingen. Het beoordeelt op vier niveaus en met behulp van turven kan daaruit een eindniveau bepaald worden.

Zelf vind ik deze methode moeilijk toe te passen bij een kleuterklas van vijftien kinderen of meer waarop één vak- of groepsleerkracht staat. Indien de kleuter een bepaald niveau laat zien en de docent wil weten of hij/zij meer kan, moet deze hem/haar uitdagen, stimuleren en/of complimenteren om verder te gaan. Deze individuele aandacht kost tijd. Wanneer vijftien kinderen in twee groepen verdeeld worden en iedere groep tien minuten geobserveerd kan worden door één docent, dan is het signaleren in combinatie met het stimuleren haast niet mogelijk. Vraagt het individuele kind dat de test af neemt geen aandacht, dan is het wel een andere kind dat in het andere vak bezig is. Wanneer video-opnamen gemaakt worden tijdens de Beleves test, dan is de signaleringslijst achteraf goed in te vullen. Beelden kunnen terug gespoeld of gepauzeerd worden, wat het vastleggen van pogingen makkelijker maakt.

Ondanks het invullen met behulp van video beelden, blijf ik het moeilijk vinden ze op het juiste niveau te beoordelen. Neem bijvoorbeeld het steunspringen:

Niveau 0 → Springt niet over de kastkop.

Niveau 1 → Springt over de kast met af en toe één voet tikkend op de kast.

Niveau 2 → Springt ruim (met een duidelijk steunmoment) over de kast.

Niveau 3 → Springt met benen hoog over de kast.

Ik heb een aantal kleuters gezien die goed steunen op hun armen op de kast, maar met hun knieën op de kast komen en er vervolgens afglijden. Er is geen sprake van “af en toe één voet tikkend op de kast”, want ze hebben een rustmoment op de kast met hun benen, maar wel is er een “duidelijk steunmoment” te zien.

Wanneer de opdracht niet wordt uitgevoerd zoals aangegeven is, bijvoorbeeld wanneer ze op de kast stappen en er vanaf springen in plaats van met de handen te steunen, moet je ze dan met niveau 0 beoordelen of niet beoordelen omdat ze de opdracht niet juist uitvoeren?

De kinderen ontwikkelen enorm veel en enorm snel. Tijdens de begin- en eindmeting observeer je zo feitelijk/onafhankelijk mogelijk. Toch weet ik nu van de meeste kinderen of dat zij sommige onderdelen wel kunnen, maar laten dit niet altijd zien tijdens de test. Het blijft een momentopname en ik vind het moeilijk lager te beoordelen omdat ze iets niet laten zien, terwijl je weet dat ze het wel kunnen.

Voordeel van deze methode is dat het gemakkelijk aan te passen is naar eigen gebruik. Een docent kan de niveauaanduiding eenvoudig zelf aanpassen, maar moet dit wel in juist overleg doen. Alle begrippen en omschrijvingen moeten duidelijk zijn voor de gebruikers. Wanneer veranderingen gemaakt worden in het observatieformulier, moeten deze geaccepteerd worden door alle gebruikers. Bij verandering is het mogelijk dat resultaten niet meer te vergelijken zijn met voorgaande jaren of eerder afgenomen observaties.

- Is een motorische vooruitgang mogelijk in vier weken, waarvan iedere week 45 minuten extra motorische oefeningen gedaan worden?

Een kind doorloopt zijn ontwikkeling aan de hand van mijlpalen. Een mijlpaal wordt niet behaald in een aantal weken, maar daar gaan maanden of jaren overheen voordat er één bereikt is. De in het onderzoek gebruikte meetmethode Belevés, geeft geen antwoord op deze vraag. Het meet de motoriek van dat kind voor dat onderdeel op dat moment. Aangezien het een duidelijke momentopname is, is het moeilijk aan te geven of er daadwerkelijk vooruitgang is geboekt. Wanneer een andere test gebruikt zou zijn, zou dit misschien wel naar voren gekomen kunnen zijn. Dan nog blijft de vraag of het, ongeacht de observatie er van, wel mogelijk is in zo'n kort tijdbestek vooruitgang te boeken.

- Zijn de resultaten betrouwbaar en bruikbaar.

Een onderzoeksperiode van zes weken is te kort om motorische vooruitgang te boeken. In combinatie met de gekozen momentopname test (Belevés) is dit geen betrouwbaar onderzoek. Daar komt nog bij dat de beginmeting en eindmeting niet exact hetzelfde waren. De opstelling en opdrachten bij de eindmeting waren anders dan bij de beginmeting. Ook is de groep van vijftien kleuters te klein om iets over de bruikbaarheid van het onderzoek te zeggen.

Dat dit onderzoek, op deze basisschool, deze resultaten opgeleverd heeft, geeft geen garantie dat het op een andere basisschool hetzelfde effect zal hebben. Dit onderzoek had beter uitgevoerd kunnen worden en betrouwbaardere resultaten kunnen leveren, maar er zijn meer dingen van invloed op een onderzoek dat het juist toepassen van de te gebruiken meetmethode. Doelgroep, leefomgeving, beschikbare materialen, gemoedstoestand van kinderen of docent, groepsgrootte, zijn maar enkele aspecten die invloed kunnen hebben op de resultaten van het onderzoek. Per onderzoek zullen deze opnieuw bepaald en geaccepteerd moeten worden.

Elke school heeft eigen kinderen en een eigen visie. Deze visie maakt de kinderen en lessen tot wat ze zijn. De Cocon heeft een visie waarin ruimte is voor onderzoek en openheid voor het belang van een juiste motorische ontwikkeling. Elke andere school kan hier anders over denken en afhankelijk van hun visie kan dit onderzoek niet geschikt zijn voor die desbetreffende school.

De resultaten van dit onderzoek komen niet overeen met de ontwikkeling die ik gezien heb bij de kinderen. Veel kinderen zijn op een gelijk niveau gebleven of juist achteruitgegaan, terwijl ik in de les merk dat de kinderen actiever en ondernemender zijn. Ze durven vaak veel meer. Dit onderzoek zou niet alleen de motorische ontwikkeling moeten meten, maar ook de emotionele ontwikkeling. Ik heb tijdens het onderzoek gemerkt dat de emotionele vooruitgang een grote invloed heeft op de motorische vooruitgang. De kinderen die motorisch op hetzelfde niveau zijn gebleven, zijn soms emotioneel enorm gegroeid. Kleuterdocenten bevestigen dit en zien op de speelplaats dat deze kinderen ondernemender zijn en meer bewegen. Door de emotionele ontwikkeling gaan de kinderen meer bewegen en zal er uiteindelijk ook vooruitgang te zien zijn op motorisch vlak. In paragraaf 2.4.3 is terug te lezen dat een motorische achterstand niet stimulerend is voor het kind. "Het ontwijkt vaak situaties waarin bewogen moet worden en kan daardoor onzeker worden." Het stimuleren van de emotionele ontwikkeling is van grote invloed op de motorische ontwikkeling.

6.3 Conclusie

Na over verschillende dingen nagedacht te hebben en kritisch naar gekeken te hebben kom ik tot de volgende conclusie;

Ik kan de kleuterdocenten van basisschool de Cocon te Tilburg, met dit onderzoek niet helpen om de motorisch zwakke kleuter in reguliere lessen of steunlessen vaardiger te maken.

Uit dit onderzoek blijkt dat het niet haalbaar is om vooruitgang te boeken bij kinderen die zes weken een extra beweegles krijgen. De vooruitgang die geboekt is, is minimaal en vaak niet eens op motorisch vlak, maar meer op sociaal/emotioneel vlak.

Vanwege de korte tijdsperiode is het niet mogelijk de lesvoorbereidingen te vertalen naar het speellokaal. Groepsleerkrachten zullen dit product dan ook niet kunnen gebruiken voor het helpen van een motorisch zwakker kind in de reguliere lessen.

Vooruitgang op motorisch vlak is zichtbaar te maken door gebruik te maken van de Beleves methode. Het blijft een goed toepasbare methode voor het signaleren in het basisonderwijs. Het sluit aan bij een veel gebruikte lesmethode, het *Basisdocument Bewegingsonderwijs*, en geeft overzichtelijk weer op welk niveau een kind zit. Voordeel van deze methode is, is dat het makkelijk aan te passen is aan eigen wensen. Wanneer de niveau beschrijving niet voldoet, kan deze naar eigen wensen worden aangepast.

6.4 Aanbeveling

Wanneer iemand een soortgelijk onderzoek wil uitvoeren moet dit in twee- of meertallen gedaan worden. Een tweede persoon helpt bij het maken van keuzes en assisteert tijdens het uitvoeren van metingen. Iedereen heeft een eigen visie en het delen daarvan kan een grote bijdrage leveren aan het onderzoek.

Ook moet er een langere onderzoeksperiode zijn. Zes weken, waarvan twee weken testen zijn, is te weinig om betrouwbare resultaten te boeken. De mogelijke motorische vooruitgang die geboekt kan worden door steunlessen, kan pas echt gemeten worden bij een onderzoeksperiode van zes maanden of langer.

Bij het uitvoeren van het onderzoek zou in plaats van Beleves, de OMT test gebruikt kunnen worden. Deze test combineert de motorische met de emotionele ontwikkeling. Wanneer er een langere onderzoeksperiode mogelijk is en het onderzoek met meerder personen uitgevoerd kan worden, is dit een geschiktere testmethode.

Dit onderzoek raad ik aan aan een volgende stagiaire op deze specifieke basisschool. De Cocon laat de steunlessen al een aantal jaar verzorgen door LIO-stagiaires. De kleuterdocenten merken dat de kinderen sociaal/emotioneel vooruitgaan en beter mee kunnen draaien in de reguliere lessen.

Ten slotte zou ik het aan raden aan de kleuterdocenten om de steunlessen door te laten gaan. Een LIO-stagiaire zou hier zijn voordeel uit kunnen halen met ervaring, verdieping en een mogelijk product. De kleuterdocent heeft het voordeel van het bijdragen aan het verhelpen van een (motorische) achterstand.

Bronnenlijst

Boeken

- Beemen, L. van (2006). *Ontwikkelingspsychologie*. Groningen: Wolters-Noordhoff.
- Berg, H. van den, Riel, I. van, Smit, D. & Trier, R. van (2003). *Beter bewegen met kleuters*. Intro.
- Dulk, C. den & Janssens, M. (2005). *Inleiding in zorgverbreding en orthodidactiek*. Baarn: HBUitgevers.
- Feldman, R.S. (2009). *Ontwikkelingspsychologie*. Benelux: Pearson Education.
- Gelder jr, W. van, & Stroes, H. (2002). *Leerlingvolgsysteem bewegen en spelen*. Maarssen: Elsevier.
- Gelder, W. van, Stroes, H. & Goedhart, B. (2009). *Basislessen bewegingsonderwijs*. Maarssen: Elsevier.
- Gelder jr, W. van, Berg, M. & Weene, E. van (2008). *Zorg voor beweging in de ALO*. Heeswijk-Dinther: Esstede bv.
- Gelder jr, W. van, & Stroes, H. (1990). *Basislessen bewegingsonderwijs*. Maarssen: Elsevier.
- Hazelbach, C., Pieters, L. & Geleijnse, J. (z.j.). *Bewegingsonderwijs in het speellokaal*. 't Web.
- Kallenber, T., Koster, B., Onstenk, J. & Scheepsmma, W. (2007). *Ontwikkeling door onderzoek; een handreiking voor leraren*. Utrecht/Zutphen: Thiememeulenhoff.
- Kurtz, A. Lisa (2007). *De motoriek van kinderen met dyspraxie, autisme, ADHD en leerstoornissen*. Huizen: Uitgeverij Pica.
- Mooij, C., Berkel, M. van & Hazelebach, C. (2004). *Basisdocument Bewegingsonderwijs*. Zeist: Jan Luiting Fonds.
- Mooij, C. & Hazelebach, C. (2001). *Leerlingvolgsysteem bewegingsonderwijs*. Zeist: Jan Luiting Fonds.
- Mooij, C., Drenth, H., Geldorp, F. van & Verberne, P. (1993). *Bronnenboek bewegingsonderwijs voor de basisschool, 2 gymnastiek*. Utrecht: Bekadidact.
- Napal, F. ten, Fokke, T. (z.j.). *Peuter in beweging*.

Internetsites

- Gelder, W. van, Stroes, H. & Goedhart, B. (z.j.). Van het World Wide Web gehaald op 15 januari 2010: <http://www.in-beweging.net/>
- Gelder, W. van, Stroes, H. & Goedhart, B. (z.j.). Van het World Wide Web gehaald op 15 januari 2010: http://www.in-beweging.net/mrt/omt_documenten.html
- Kennisnet (z.j.). Van het World Wide Web gehaald op 15 januari 2010: http://digischool.kennisnet.nl/community_lo/methoden
- Koninklijke Vereniging van Lichamelijke Opvoeding (z.j.). Van het World Wide Web gehaald op 29 december 2009: <http://www.kvlo.nl/sf.mcgi?175>
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (z.j.). Van het World Wide Web gehaald op 29 december 2009: <http://www.minocw.nl/kerndoelen/950/Over-Kerndoelen-basisonderwijs.html>
- Pearson, 2009. Van het World Wide Web gehaald op 15 januari 2010: <http://www.pearson-nl.com/producten/87-movement-abc-movement-assessment-battery-for-children.html>
- Pearson, 2009. Van het World Wide Web gehaald op 15 januari 2010: <http://www.pearson-nl.com/producten/102-pbo-planmatig-bewegingsonderwijs.html>
- Rijksoverheid (z.j.). Van het World Wide Web gehaald op 29 april 2010: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/basisonderwijs/vraag-en-antwoord/wat-zijn-kerndoelen-voor-het-basisonderwijs.html#leergebieden-kerndoelen-basisonderwijs>
- Z.a. (z.j.). Van het World Wide Web gehaald op 15 januari 2010: <http://www.hco.nl/vaardigheidsproeven/>

Overige

- Dokkum, G. van, 2010. *Leerlingvolgsystemen*. Gesprek gevoerd op 10 februari 2010 op Fontys Sporthogeschool te Tilburg.

Reflectie

Ik ben trots op dit product. Ik heb mezelf erdoor enorm ontwikkeld. Het maken van zo'n uitgebreid product is maar weinig voorgekomen tijdens mijn studieloopbaan. Voor het eerst heb ik zelf het gevoel dat ik gemotiveerd en gestructureerd met een individueel product bezig ben geweest. Met behulp van een proces- en productevaluatie en een zelfreflectie ga ik mijn ontwikkeling tijdens het ontwerpen van dit product beschrijven.

Procesevaluatie

Bij het maken van dit product heb ik een erg fijn proces doorlopen. Ik ben nog nooit zo gestructureerd en consequent bezig geweest met een product. Het heeft me geleerd dat het continue bezig blijven met een product, zorgt voor een beter resultaat. Iedere week evaluaties schrijven, nieuwe literatuur toevoegen of alvast bepaalde resultaten verwerken zorgen voor minder druk op het eind en een betere inhoud. Ik vind het moeilijk gemotiveerd te blijven bij een product wat vrij in een jaar afgerond mag worden. Dit product had deadline verdeeld over het jaar en dit motiveerde mij sterk door te gaan.

Bij iedere deadline kreeg ik feedback van mijn begeleidster over het product tot nu toe. De feedback is erg waardevol en deze heb ik direct toegepast om verder te kunnen. Wat ik mis met betrekking tot de feedback, is meer inhoudelijke feedback. Er is heel veel feedback gegeven op de lay-out, schrijffouten en zinsopbouw, maar minder over de inhoud. Vragen zoals 'Klopt het wat ik in mijn discussie behandel met wat ik in mijn theoretische deel vastgesteld heb?' en 'Ben ik niets vergeten uit te werken, wat ik eerder in het product vermeld heb dat ik zou doen?' zijn voor mij nog steeds vragen. Aangezien ik zelf continue bezig ben met het verbeteren en aanpassen van het product, is het erg fijn dat een buitenstaander het product leest en van feedback voorziet. Dit is gelukkig ook altijd gedaan en is enorm bruikbaar geweest, maar meer inhoudelijke feedback vind ik ook prettig om te krijgen.

De begeleiding is goed geweest. Zoals bij elk project bij Fonty Sporthogeschool zijn er aardig wat onduidelijkheden over de inhoud en is hierin bij de docenten niet één lijn getrokken. Dit blijkt onder andere uit de werkcolleges. Ik vind deze erg prettig om bij te wonen, maar de projectgroep indeling daarvoor is onduidelijk. Zeker tegen het einde van het project was niet duidelijk welke docent welk werkcollege voor welke projectgroep moet geven. Per projectgroep worden andere dingen verteld. Een voorbeeld hiervan is wat er precies in het hoofdstuk "Resultaten" en "Discussie, conclusie en aanbeveling" hoort. Verschillende docenten van werkcolleges en persoonlijke begeleiders van studenten zeggen, zelfs nu nog, verschillende over de inhoud hiervan.

De werkcolleges aan het begin van het project, over literatuurverwerking, zijn er veel te veel. Er is te lang stil gestaan bij het literatuurdeel en de inhoud daarvan. Als vierdejaars HBO-student, mag verwacht worden dat deze weet wat een legitieme bron is en hoe je deze moet noteren. Ook het zoeken van bronnen en scannend lezen hoeft niet zo uitgebreid behandeld te worden.

Productevaluatie

Ook het praktisch deel van dit product is een waardevolle oefening geweest. Het opzetten en uitvoeren van een onderzoek is moeilijker dan ik dacht. Ik dacht zelf alles redelijk goed voorbereid en uitgewerkt te hebben, maar tijdens de daadwerkelijke uitvoeren bleken er toch altijd dingen te zijn die ik vergeten was of toch wel van invloed zouden kunnen zijn. De voorbereidingen voor een onderzoek moet wel overwogen zijn en door meerdere personen bekeken zijn om mogelijke fouten of vergeten onderdelen naar boven te halen.

Het literatuurdeel heeft niet zo erg veel bijgedragen aan mijn ontwikkeling. Ik blijf het verwerken van literatuur erg moeilijk vinden. Mijn literatuur was ook erg algemeen en een kleine bijdrage aan het praktisch deel.

Zelfreflectie

Zoals eerder verteld ben ik op verschillende vlakken veel ontwikkeld. Ik heb geleerd hoe een (praktijk) onderzoek er uit kan zien, wat er bij komt kijken en hoe ik het aan kan pakken. Ook heb ik veel geleerd over kleuters. De kinderen zijn fantastisch. Ik vind het heerlijk om iedere week weer een nieuwe spannende les voor te bereiden voor een erg bereidwillige groep kleuters. Het is al een aantal jaar geleden dat ik met kleuters gewerkt heb. De eerste weken is het voor mij weer even zoeken geweest naar de juiste houding, taalgebruik en aanpak die aansluiting geeft bij het (motorisch) niveau van de kinderen. Gelukkig krijg ik die kennis en vaardigheden daarvoor redelijk snel weer terug en weet nu weer hoe het is om met deze prachtige doelgroep te werken.

“Goeie gym van jou zeg” zei één van mijn kleuters letterlijk. Dit is precies wat ik wilde bereiken. Enthousiasme opwekken om meer dingen te gaan doen en daar plezier in te hebben. Ik denk dat ik hierin geslaagd ben.

Bijlage

I Signaleringsbrieven

Onderwijs: IB de Cocon: zorg en beleid: formulieren: signaleringsbrief

Signaleringsbrief basisschool de Cocon

Invuldatum : 08-12-2009

Naam : Kader Kuipers

Groep : 1/2 d Corrie

Ingevuld door: Corrie Gijbrecchts

Omschrijf in het kort het probleem: Kader is klein en mager, erg kwetsbaar. Kinderen lopen hem snel om. Hij is angstig om te bewegen in 'n grote groep. Zwakke controle, slechte coördinatie (brildragend, ziet matig)

Leerstof	Leervoorwaarden
Met welke leerstof heeft de leerling moeite?	Welke factoren zorgen ervoor dat de ontwikkeling van deze leerling niet vlot verloopt.
☐ denkontwikkeling ☐ (aanvankelijk) rekenen Met name onderdeel..... ☐ (aanvankelijk) lezen ☐ woordenschat ☐ begrijpend lezen ☐ spelling ☒ iets anders nl. grote motoriek	☐ motivatie ☐ concentratie ☐ geheugen ☐ tempo ☐ zelfredzaamheid ☐ zelfvertrouwen ☐ iets anders nl.

Wat heb je zelf in de groep al gedaan?

Kleine stapjes. Tijdens ren-tik spelen doet Kader nog maar weinig mee.

Heeft deze leerling een h.p (in de groep) gehad?

nee

Wat heeft deze leerling nodig?

extra begeleiding

Z.O.Z.

Wat kun je zelf? Welke hulp denk je nodig te hebben?

extra gym

- Oudergesprek:
- ☒ is al geweest
 - ☐ moet nog plaatsvinden
 - ☐ moet nog plaatsvinden, ik wil graag ondersteuning

Afspraken voortgekomen uit oudergesprek:

ondertekenen brief.

Afspraken voortgekomen uit contact I.B. of zorgteam:

II Akkoordverklaring ouders

januari 2010

Onderwerp: Beweegsteunlessen kleuters

Beste ouders/verzorgers,

Uw zoon/dochter zit op dit moment in groep 1/2 van het basisonderwijs en volgt daarbij bewegingslessen (gymlessen). Deze lessen zijn zeer belangrijk voor de, voornamelijk motorische, ontwikkeling van uw kind.

Elk kind ontwikkeld zich tot een bepaald niveau, alleen zijn niet alle kinderen daarbij even snel. Om de kinderen waarbij het ontwikkelingsproces minder snel gaat wat meer te stimuleren is er de gelegenheid om deze kinderen extra beweeglessen te laten volgen. Gedurende de afgelopen beweeglessen is door docenten gesignaleerd dat de motorische ontwikkeling van uw kind iets langzamer gaat. Met behulp van extra steunlessen naast de reguliere beweeglessen, kan er aan gewerkt worden deze vertraging te verminderen. De kinderen komen op een speelse manier in aanraking met verschillende motorische vaardigheden die de basis vormen voor verdere ontwikkeling.

De steunlessen zullen plaats vinden onder schooltijd in de gymzaal van de basisschool. De lessen zijn iedere woensdagochtend en worden door mijzelf verzorgd.

Hopelijk bent u met deze brief voldoende geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u daarmee terecht bij de groepsleerkracht.

Met vriendelijke groet,

Paula Raijmakers,
Gymdocent Basisschool de Cocon

Akkoordverklaring steunlessen

Mijn zoon/dochter heeft toestemming om deel te nemen aan de extra bewegingslessen onder schooltijd.

Groep:

Naam:

Telefoonnummer:

Handtekening:

Deze brief graag uiterlijk 15 januari 2010 inleveren bij de groepsleerkracht van uw kind.

III Observatieformulieren

Leerlijn Springen

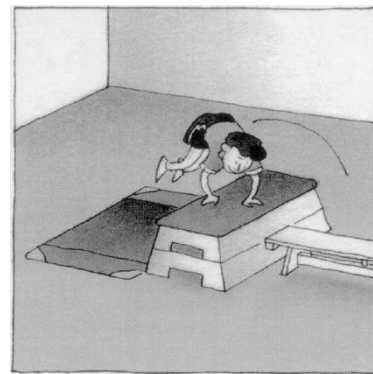
Bewegingsthema Steunspringen

Groep 1/2

Kernactiviteit: Wendsprong met verkorte aanloop.

Arrangement

Een balk als aanloopvlak. Een kast in de breedte er voor. Let er op dat deze ongeveer 30 cm hoger is dan de bank. Een mat als landingsvlak erachter.

Opdracht

'Loop over de bank, zet je handen zó (in het verlengde van de aanloop) op de kast, spring over de kast en land met je gezicht in de richting waar je vandaan kwam.'

Niveau	Uitvoeringswijze
0	Springt niet over de kastkop
1	Springt over de kast met af en toe één voet tikkend op de kast
2	Springt ruim (met een duidelijk steunmoment) over de kast
3	Springt met benen hoog over de kast

Noteer met streepjes het aantal acties dat past bij een bepaald niveau.

Noteer onder het kopje niveau de eindconclusie (0, 1, 2, 3 of bijv. 2/3 bij twijfel).

Naam	0	1	2	3	Niveau
Chrystal					
Isolde					
Aagash					
Kader					
Jordy					
Niels					
Lucas					
Houda					
Thijs					
Jaap					
Alichia					
Jay					
Basma					
Oskar					
Lion					

Leerlijn Balanceren

Bewegingsthema Balanceren

Groep 1/2

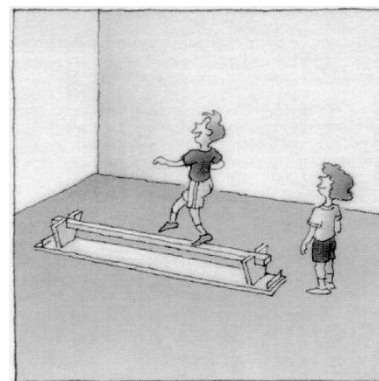
Kernactiviteit: Gaan over een recht balanceervlak.

Arrangement

Evenwichtsbalk (10 cm breed, 20 cm hoog), bijv. kleuterbalk van 2 m lengte.

Opdracht

‘Loop over de balk naar de andere kant.’

Niveau	Uitvoeringswijze
0	Kan niet zonder hulp lopen over het balanceervlak
1	Loopt zonder hulp over het balanceervlak
2	Balanceert lopend ('voet over voet') over het balanceervlak
3	Draait in het midden om en loopt terug

Noteer met streepjes het aantal acties dat past bij een bepaald niveau.

Noteer onder het kopje niveau de eindconclusie (0, 1, 2, 3 of bijv. 2/3 bij twijfel).

Naam	0	1	2	3	Niveau
Chrystal					
Isolde					
Aagash					
Kader					
Jordy					
Niels					
Lucas					
Houda					
Thijs					
Jaap					
Alichia					
Jay					
Basma					
Oskar					
Lion					

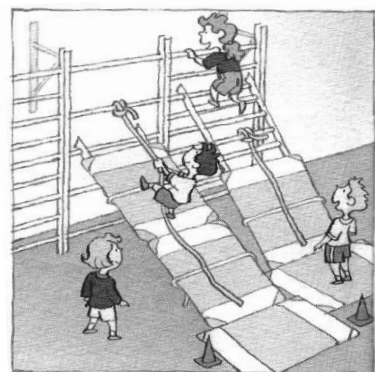
Bewegingsthema Klimmen

Groep 1/2

Kernactiviteit: Steile wand klimmen.

Arrangement

Een brede ladder half schuin op minder dan 45 graden tegen het klauterraam zetten. Twee matten in de lengte vastgeknoopt op de ladder, één mat in de breedte onderaan de ladder. Dik klimtouw bovenaan het klauterraam bevestigen en over de ladder naar beneden laten hangen.

Een tweede brede ladder er naast op 45 graden tegen het klauterraam zetten. Eén mat in de lengte vastgeknoopt op de ladder, één mat in de breedte onderaan de ladder. Dik klimtouw bovenaan het klauterraam bevestigen en over de ladder naar beneden laten hangen.

Opdracht

'Klauter omhoog met behulp van het touw'

Niveau	Uitvoeringswijze
0	Kan niet omhoog klauteren m.b.v. het touw, maakt onvoldoende steun met de voeten.
1	Klimt tot bovenaan m.b.v. het touw bij de lage ladder.
2	Klimt tot bovenaan m.b.v. het touw bij de hoge ladder, maakt daarbij goed gebruik van het touw en zet de voeten stabiel neer en kan de overstap naar het klauterraam maken.
3	Klimt regelmatig tot bovenaan en weer terug, waarbij het overpakken van de handen en het neerzetten van de voeten goed op elkaar zijn afgestemd.

Noteer met streepjes het aantal acties dat past bij een bepaald niveau.

Noteer onder het kopje niveau de eindconclusie (0, 1, 2, 3 of bijv. 2/3 bij twijfel).

Naam	0	1	2	3	Niveau
Chrystal					
Isolde					
Aagash					
Kader					
Jordy					
Niels					
Lucas					
Houda					
Thijs					
Jaap					
Alichia					
Jay					
Basma					
Oskar					
Lion					

Lesvoorbereiding Steunles Kleuters

Groep(en): 1/2

Lestijd: 45 minuten

Onderdeel(en): Beleves test

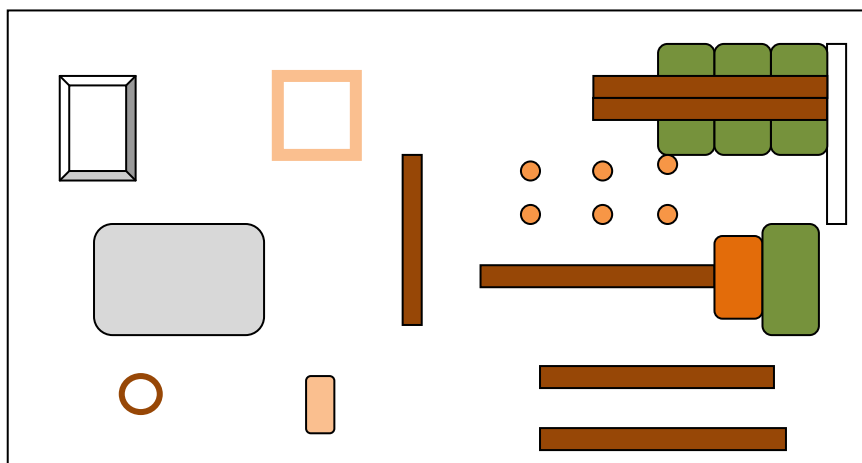
(Balanceren, springen & klimmen)

Paula Raijmakers

2096989

2009 – 2010

Doelstelling: Aan het einde van de les heb ik van alle kinderen de signaleringslijsten van Beleves ingevuld.

Inleiding

- Tikspel

De kinderen mogen vrij op de helft van de zaal rennen, maar niet op de materialen. Er is één tikker die probeert de kinderen te tikken. Is een kind af, dan komt het op de bank zitten. Een tweede ronde zijn er twee tikkers.

Kern

De kinderen worden in twee groepen verdeeld. Eén groep voert de Beleves test uit, de andere groep mag vrij spelen in de andere helft van de zaal.

- Balanceren

De kinderen proberen te lopen over een omgekeerde bank en een bank met obstakels. Daag het beter kind uit door ze een rondje te laten draaien op de bank.

- Springen

Er staat een bank voor een kast met daarachter een matje. De kinderen proberen via de bank over de kast een wendsprong te maken (benen zijwaarts langs de kast) en daarbij te landen op beide voeten.

- Klimmen

Er worden aan twee kanten van het klimraam ladders gezet en matjes overheen gelegd. De kinderen proberen via het touw naar boven te klimmen. Geef het kind vertrouwen door het verbaal te ondersteunen/complimenteren voor zijn prestaties (wat deze dan ook mogen zijn).

Slot

- Tikspel

Op de helft van de zaal zijn twee tikkers. Wanneer iemand getikt is ga je op de grond zitten. Krijg je de bal in je handen, dan mag je opstaan en weer mee doen met het spel.

Opruimen en gezamenlijk afsluiten.

Evaluatie:

Alle kinderen waren aanwezig.

De kinderen zijn fantastisch. Ze luisteren allemaal heel goed en zijn erg gedreven om veel te bewegen. Ze doen allemaal zonder klagen hun best en willen graag heel veel doen.

Bij tikspelen is iedereen enthousiast. De meeste willen graag tikker zijn en niemand heeft moeite met straten van het spel. Ook **Alicia** loopt enthousiast mee. Het principe van drie is te veel snappen ze, maar ze moeten er daarbij wel op letten dat ze achteraan aansluiten op de bank. Wanneer ik zelf er bij ga zitten op de bank zorgt dit alleen maar voor meer onduidelijkheid en gaan ze aan beide kanten van mij zitten.

De doelstelling van deze les is niet behaald. Ik heb maar van heel weinig kinderen de signaleringslijst in kunnen vullen. De situatie was goed gebouwd, de groepsgrootte was prima (7/8 kinderen) voor de helft van de grote zaal en de kinderen snapte de opdrachten. Ik merkte alleen dat het heel moeilijk is om tegelijk de kinderen te bekijken en te stimuleren om verder te gaan/te complimenteren. Als één docent extra in de ruimte aanwezig zou zijn, dan zou het signaleren makkelijk kunnen wanneer voor iedere groep ongeveer 10 tot 15 minuten gerekend wordt om ze te kunnen bekijken.

Alicha en **Basma** zijn vooral erg bang. Ze kunnen veel, maar durven weinig alleen.

Houda was heel goed in veel onderdelen en vind ik motorisch nog niet eens zo bijzonder zwak. Hetzelfde geldt voor **Christal** en **Isolde**. Deze meiden kunnen en durven veel, maar zijn iets minder vloeiend in de uitvoering als Houda.

Ook **Jay** gaat goed mee in de grote motorische handelingen, maar is was houterig.

Jaap, **Thijs**, **Niels**, **Lucas** zijn allemaal een beetje hetzelfde. Stil, maar proberen wel alles en het lijkt alsof ze zich schamen wanneer iets niet lukt. Wanneer ze iets wel onder controle hebben vinden ze het vaak vervelend om iets moeilijker te proberen.

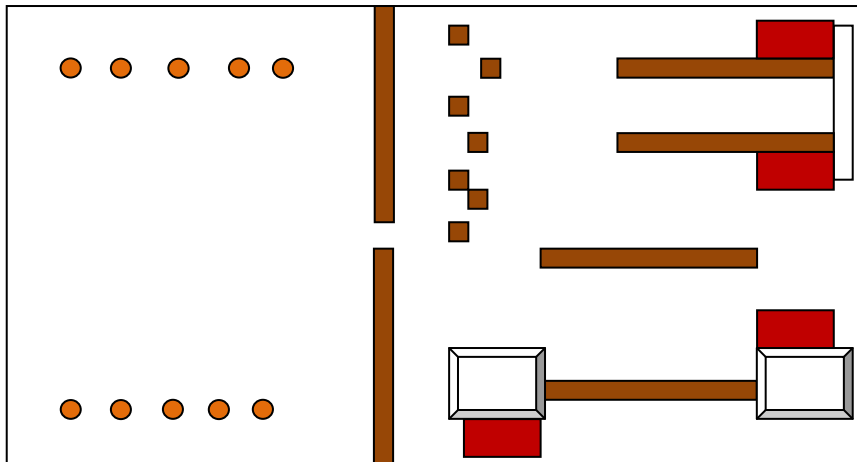
Ik probeer de kinderen veel positief te stimuleren door ze complimenten te geven op hun uitvoering of hun gedrag tijdens de les. Wanneer ze zich netjes gedragen luisteren naar wat ze moeten doen en eerlijk zijn worden ze geprezen. Het is niet nodig geweest iemand te straffen. Ze hebben deze les zelfs een sticker verdiend omdat ze erg snel waren met het wisselen en het opruimen.

Lesvoorbereiding Steunles Kleuters

Groep(en): 1/2
Lestijd: 45 minuten
Onderdeel(en): Balanceren & spel

Paula Raijmakers
2096989
2009 – 2010

Doelstelling: Aan het einde van de les heb ik genoeg gedifferentieerd om de kinderen de mogelijkheid te geven op eigen niveau te kunnen balanceren en zich hierin te verbeteren.

Inleiding

- Schipper mag ik over varen.

De kinderen spelen het spel en de docent stimuleert dat regelmatig hinkelend naar de overkant gegaan moet worden.

Kern

- Balanceren

De docent verzint een verhaaltje van een algemene warming-up. Rennen op de plaats en als de docent STOP zegt balanceren de kinderen op één been (als een ooienvaar) totdat de docent weer aangeeft dat ze gaan rennen op de plaats. Als de docent START roept en zelf als een ooienvaar gaat staan moeten de kinderen gewoon door rennen.

De kinderen mogen vrij gaan balanceren over de verschillende balanceer vlakken.

- Omgekeerde bank
- Schuine bank in wandrek
- Lopen over blokjes
- Glijden van een schuine bank in het wandrek
- Schuine bank in de trapezoides.

Uitbreiding: voorwerpen meenemen

- Chaos doelenspel

De klas wordt verdeeld in twee groepen die op één helft van de zaal spelen. Ieder kind heeft zijn eigen blokje om te verdedigen. Valt het blokje om dan moeten ze een pylon omleggen en mogen dan pas hun eigen blokje weer recht zetten. Wanneer alle pylonen om zijn stopt het spel.

De kinderen moeten op hun eigen helft blijven en mogen alleen gooien met de (twee) ballen, maar mogen wel lopen met de bal.

Slot

- Tikspel

In datzelfde vak (helft van de zaal) wordt een tikspel gespeeld. Twee tikkers hebben een bal en mogen kinderen afgooien. Wanneer je geraakt bent ga je zitten op de bank, vijf pylonen om is stoppen en wisselen van tikker.

Evaluatie:

Alichia en **Kader** zijn ziek. Erg jammer. Beide onderdelen zijn voornamelijk voor hun erg belangrijk. **Jay** heeft zijn werk niet af en mag niet mee doen. Nog steeds doorgeven dat andere schoenen (i.p.v. te kleine turnschoentjes) voor Jay misschien beter zijn voor zijn beweeggedrag.

Schipper mag ik overvaren vinden ze erg leuk en er kan vaak gewisseld worden van schipper. Ik hoefde als docent niet te stimuleren dat er veel gehinkeld zou moeten worden, want dat werd al gedaan. Rennen of hinkelen was het enige wat er gezegd werd. Ik heb niemand gezien die niet kon hinkelen. Enkele (**Jordy, Niels**) konden maar twee of drie keer hinkelen en moesten dan eenmaal op twee benen landen om vervolgens weer te kunnen hinkelen.

Balanceren wordt enthousiast gedaan. **Basma** viel erg de angst op. Ze wil wel uit zichzelf proberen, ze stond regelmatig netjes te wachten met haar vinger omhoog om iets nieuws te proberen, maar wel met mijn hulp. Deze hulp is motorisch niet nodig. Tijdens het hulpverleners merk je dat ze het wel kan, ook zonder jouw begeleiding, het is puur angst.

Jaap was op het begin ook wat angstig, maar naar mijn aanmoediging deed hij alles enthousiast en kwam dat vaak direct vertellen. Ook **Lion** klom met gemak in het wandrek om vervolgens vanaf de hoogste bank naar beneden te glijden.

Het chaosdoelenspel is erg moeilijk voor de kinderen. Groep 2 kinderen snappen het spel snel. Groep 1 kinderen (**Jordy**) zien soms niet dat ze met de bal de blokjes aan de andere kant om moeten gooien en niet die van hun eigen kant. Na twee keer spelen verliep dat al veel beter. Vijf blokjes op de bank is voldoende om het spel even stil te kunnen leggen, tips te geven en nogmaals door te spelen. Alleen gooien of rollen met de bal is voldoende, schoppen tegen de bal is te onveilig en ook al zouden ze het gericht kunnen dan is het niet uitdagend voor de groep.

Het tikspel op het eind werd goed gespeeld. Het gooien en rennen tegelijk is nog erg moeilijk, maar wordt goed gedaan. Vaak zijn ze al zo dicht bij dat ze met de bal kunnen tikken. Het gaat er mij om dat de kinderen zich een weg kunnen vinden in druk spel in een kleinere omgeving.

Houda blijf ik boven de groep uit vinden springen. Ze heeft (tot nu toe) nergens angst voor, snapt spellen en uitleg snel en is erg behulpzaam naar anderen en mijzelf toe.

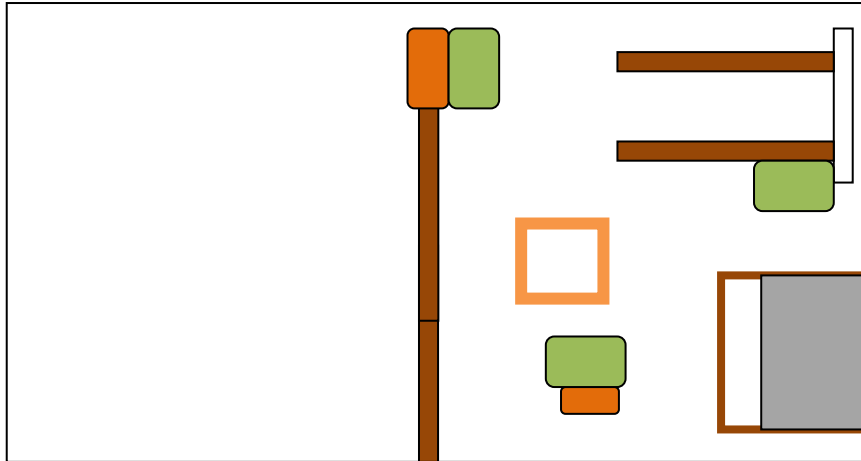
Ik blijf het moeilijk vinden sommige achterstanden te signaleren. Het blijven kleuters en kleuters die soms hulp nodig hebben. Even aan de kant zitten en alleen maar kijken naar hoe de kleuters bewegen zit er vaak niet in. Angst zie je bij meeste wel (**Basma, Alychia, Lion**), maar motorische achterstanden vind moeilijk om tijdens de les te zien. Wel denk ik dat het vertrouwen bij alle kinderen in zichzelf omhoog is gegaan door de activiteiten en stimulansen van mij. Op de helft van de periode eens navragen bij de kleuterdocenten of dat ze verbetering zien.

Lesvoorbereiding Steunles Kleuters

Groep(en): 1/2
Lestijd: 45 minuten
Onderdeel(en): Klimmen & spel

Paula Raijmakers
2096989
2009 – 2010

Doelstelling: Aan het einde van de les heb ik genoeg gedifferentieerd om de kinderen de mogelijkheid te geven op eigen niveau te kunnen balanceren en zich hierin te verbeteren.

Inleiding

- Tikspel

In het lege vak (op het dak) wordt een tikspel gespeeld. Twee tikkers, wanneer je af bent ga je op de bank zitten, drie is te veel. Een tweede keer wordt hetzelfde gedaan, maar dan in het volle vak (de speeltuin).

Kern

- Klimmen

Klassikaal worden alle klimvormen in de speeltuin voorgedaan door één kind. De kinderen mogen daarna vrij klimmen en de docent loopt rond om te helpen, stimuleren/complimenteren of te komen kijken.

Slot

- Tikspel

Er zijn twee tikkers die de kinderen proberen te tikken in het volle vak. Ben je af dan ga je op de grond zitten en krijg je de bal dan mag je weer mee doen.

Evaluatie:

Afwezig: Basma, Lion & Oskar i.v.m. verjaardag groepsleerkracht.

Er productieve les. Het inleidend tikspel kon drie keer gespeeld worden, waarvan één keer in de speeltuin.

De kinderen snapte het afsluitend spel erg snel. Het is al een keer eerder gespeeld, maar ik hoefde tijdens het spel niemand te corrigeren op de uitvoering, het verliep prima.

Isolde vindt het klimmen in het schuine wandrek erg leuk, maar is soms wat angstig. Wanneer je haar stimuleert om hoger te gaan wil ze dat graag doen als je er wel bij blijft

staan om op de vangen. Na enige twijfel zakt ze dan toch door het wandrek en wanneer ze eenmaal hangt zegt ze: “u hoeft al niet meer te vangen, ik kan dit wel zelf”.

Chrystal is niet zo ondernemend. Zij wil niet graag hoger proberen dan ze kan (zesde tree), maar doet dit dan ook zonder twijfel en met plezier.

Alichia is deze les sterk naar buiten gekomen. Ze is meteen enthousiast zelf begonnen met klimmen. Ze blijft dingen alleen doen en zegt weinig tegen andere (lacht wel wanneer andere tegen haar praten), maar blijft zichzelf uitdagen door steeds ergens anders iets te doen. Ze deed vrijwel alles zelf en heeft alles geprobeerd.

Houda heeft het voorbeeld gegeven en deed dat zonder twijfel of moeite. Wat opviel was dat ze erg angstig was voor het wandrek. Ze kan goed tot de vijfde tree (van de negen) klimmen, maar vanaf de zesde naar beneden laten vallen vindt ze enorm eng. Wanneer ze een poging waagt en hangt, dan begint ze licht te huilen en angstig te kijken. Ze durft niet los te laten ook niet met mij erbij om haar op te vangen of tijdens een aanraking. Ze klampt zich met haar benen om mij heen en haar armen daarna om mijn nek om dan vervolgens los te laten.

Bij **Kader** had ik verwacht dat hij het inleidend spel niet zou spelen in het volle vak. Hij speelde het spel zonder twijfel mee en is actief loper en tikker geweest. Hij wilde een keer ontsnappen aan de tikker en stootte daarbij zijn hoofd en viel op zijn arm. Hij zei huilend tegen de tikker dat hij gevallen was en dat dat niet telde waarna hij naar mij kwam. Als reactie bleef ik positief en niet/weinig reagerend op zijn verwondingen. Ik vroeg hem hoe het kwam en bleef praten over de oorzaak (ontwijken van de tikker) en dat hij dat goed bedacht had. Hierdoor werd hij weer enthousiast en zei zelf letterlijk dat hij nu geen pijn meer had en rende net zo snel weer weg om mee te doen.

Jay kan prima klimmen voor zijn lengte. De dwerggroei beperkt hem sterk omdat de trede dan redelijk ver uit elkaar zitten, maar hij klimt graag en met gemak tot de zevende tree om daarna weer naar beneden te klimmen. Door het wandrek heen en naar beneden springen heb ik hem niet zien doen. Wel klom hij zonder angst in via de schuinen banken (zesde tree) en het touw in het wandrek en weer via het wandrek (of glijdend van de lagere bank) naar beneden.

Vandaag heb ik de groepsleerkracht aangesproken met het idee om Jay nieuwe gym schoenen aan te laten schaffen. Hij schuift erg veel op zijn voeten en loopt herhaaldelijk op zijn tenen. Sportschoenen in plaats van turnschoenen zouden goed voor hem kunnen zijn. De groepsleerkracht zou de ouder vandaag nog spreken.

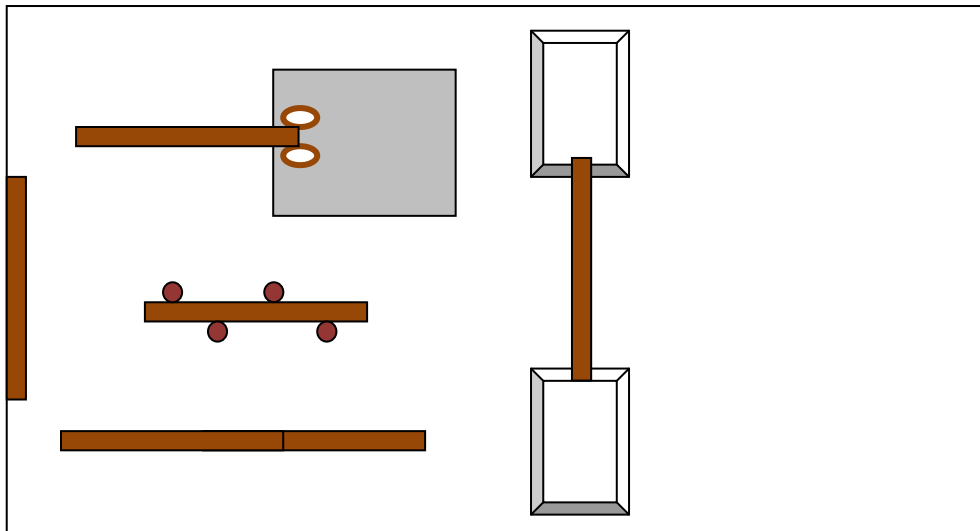
Thijs, Jaap, Lucas, Niels Jordy zijn erg enthousiast bezig geweest met klimmen in het wandrek via de schuinen banken of springen van de hoge kast. **Aagash** ook, alleen heeft hij ook een groot deel in het wandrek geklommen, wel erg laag (vierde/vijfde tree).

Lesvoorbereiding Steunles Kleuters

Groep(en): 1/2
Lestijd: 45 minuten
Onderdeel(en): Balanceren & B&M

Paula Raijmakers
2096989
2009 – 2010

Doelstelling: Aan het einde van de les hebben de kinderen tips gekregen en onthouden voor balanceren en kennisgemaakt met luisteren naar de muziek.

Inleiding

- Bewegen en muziek

Bussen: Op het liedje loopt de docent en voorop en is buschauffeur. Zij haalt alle kinderen op die staan te wachten bij de bushaltes. De docent loopt daarna in een rondje zodat er de kinderen al een kring maken.

Kringdans: De kinderen staan in een kring en klappen met de docent op de maat. Als dat goed gaat gaan ze in een rondje op de maat lopen. Daarna gaan we na-apen. De docent een pasje voor en de kinderen doen het daarna mee na. Het kind dat dan vrijwillig een pasje wil laten zien mag dat doen en de kinderen en docent doen dat daarna na.

Luisterdansje: Ten slotte wordt er afgesloten met een dansje waarbij gezegd wordt wat je moet doen (Swingtime Superhits).

Kern

- Balanceren

De kinderen gaan klassikaal een parcours doorlopen met de docent. Wanneer ze het parcours verkend hebben mogen ze op eigen tempo het parcours doorlopen. De docent blijft bij de ringen staan en laat de kinderen hier een deel van de les gebruik van maken. Wanneer de ringen niet meer gebruikt mogen worden krijgen de kinderen extra aandacht voor hun voetpositie en houding tijdens het balanceren.

Slot

- Tikspel

Er zijn twee tikkers. Wanneer je af bent ga je op de dikke mat zitten en wanneer je de bal krijgt mag je weer mee doen en proberen anderen te helpen.

Evaluatie:

Alle kinderen waren aanwezig.

Er waren twee van de vijf kleuterdocenten niet aanwezig en dus zijn de klassen over de overige drie kleuterdocenten verdeeld. Het was dus een wat rommelige dag waardoor sommige docenten vergeten waren dat er extra gym was voor een aantal kleuters. Hierdoor is de les vijftien minuten later begonnen en heb ik de planning omgegooid.

De kinderen waren drukker/enthousiaster dan normaal tijdens het omkleden en ik heb ze daarom eerst vrij laten spelen in de zaal om de materialen heen. Ook mochten ze een bal pakken. Na een aantal minuten moest ze alles weg leggen en op de grond komen zitten. Nadat er een groepsfoto gemaakt is, is uitleg gegeven over het balanceer oerwoud en wat de kinderen daarin mogen doen.

Ten slotte is de muziek erbij gekomen en is de inleiding als slot gebruikt.

Opvallend is dat **Alichya** veel zelfstandiger en ondernemender wordt. Ze doet uit zichzelf al veel meer tijdens het vrij oefenen en wil dit graag ook alleen doen/zelf proberen.

Basma viel in deze les op vanwege haar angst. Ze plaats haar voeten goed op een smalle balk, maar wil dit alleen proberen wanneer ze een hand heeft om vast te pakken.

Jay is erg behulpzaam en ondernemend. Hij kan en durft veel zelf, alleen heeft zijn lichaam soms nog niet helemaal onder controle. Hij struikelt nog al eens over zichzelf of voorwerpen en bij het stappen over hindernissen stoot hij regelmatig wat om.

Oskar en **Lion** beginnen opstandig te worden. Oskar stopt niet wanneer ik het stopsignaal geeft en Lion doet niet of fout mee tijdens activiteiten. Bij dansen is Lion snel afgeleidt, maar kan de bewegingen (hoofd, schouders, knie en teen) wel mee doen.

Jordy is nog steeds redelijk rustig en houdt zich veel op de achtergrond.

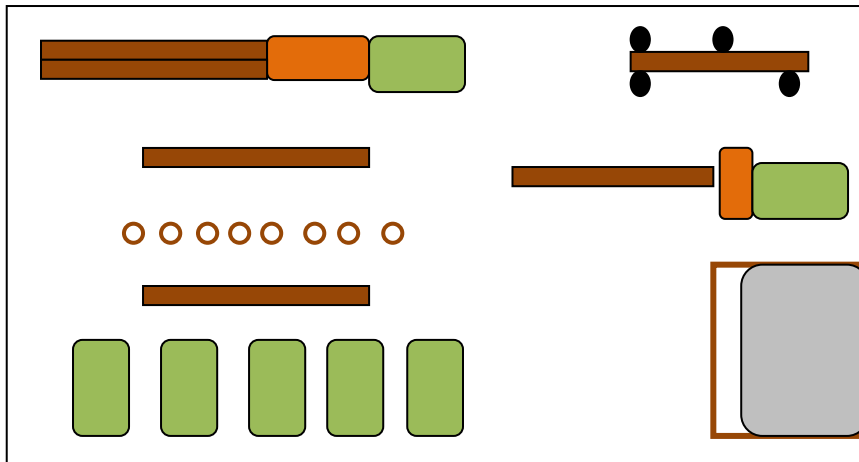
Houda heeft enige angst bij springen van een bepaalde hoogte. Nadat ze het een keer gedaan heeft/weet dat ze het kan doet ze het liever zelf alleen.

Lesvoorbereiding Steunles Kleuters

Groep(en): 1/2
Lestijd: 45 minuten
Onderdeel(en): (Paas)Springen

Paula Raijmakers
2096989
2009 – 2010

Doelstelling: Aan het einde van de les hebben de kinderen zich kunnen verbeteren in het springen, zowel op coördinatie als kracht. Specifieke kinderen hebben persoonlijke begeleiding en tips gehad op het onderdeel waar ze minder sterk in zijn.

Inleiding

Paaseieren zoeken

De Paashaas is geweest. In de zaal heeft hij eieren verstopt. De kinderen moeten deze zoeken en bij de Hoofdpaashaas in de mand komen doen. De Hoofdpaashaas gooit de gevonden eieren (die nu een beschermhoes aan hebben) de zaal in en de Paashaasjes moeten zo snel mogelijk de eieren weer terug in de andere mand doen. Als de Hoofdpaashaas alle beschermde paaseieren uit de mand heeft gegooit krijgen de Paashaasjes nog 10 seconden om ze allemaal terug te komen brengen. Wie is sneller?

Kern

Paashaasspringen

De kinderen worden in Paashazen veranderd en gaan met de Hoofdpaashaas(docent) het bos (het parcours) verkennen. Als de Hoofdpaashaas het totale bos samen met de Paashazen heeft verkend mogen de Paashazen alleen het bos in en dan kan je Hoofdpaashaas trots kijken. Als de Paashazen goed springen kan de betovering verbroken worden en kunnen ze allemaal weer kinderen worden.

Specifiek oefenen

Terwijl de kinderen aan het springen zijn, worden verschillende kinderen bij de docent geroepen om een specifiek onderdeel samen te oefenen. Dit kan klimmen, balanceren of springen zijn.

Er wordt in de kring afgesloten. De kinderen mogen één ding laten zien wat ze geleerd hebben en daarna krijgt iedereen een paaseitje.

Slot

Paaseitikkertje

Ieder kind heeft een paasei (tennisbal) en er zijn twee, een tweede keer drie, tikkers. De kinderen mogen vrij door de gehele zaal rennen (om de toestellen heen). Wanneer het kind getikt is levert deze zijn eitje in bij de docent en mag daarna weer meedoen. Is het kind dan nog een keer getikt moet deze op de bank komen zitten, drie is te veel. Het kind dat weg mag, mag dan weer een eitje pakken en mee doen met het spel.

Er wordt klassikaal afgesloten met de melding dat volgende week weer dezelfde les is als een tijd terug met de camera en de kinderen krijgen een paaseitje mee.

Evaluatie:

Basma was afwezig.

Fantastische les, doelstelling bereikt! De kinderen zie je groeien. Fantastisch!

Voornamelijk **Alichia** ontwikkelt zich sterk. Ze is minder angstig en onderneemt veel meer zelf. Ze is motorisch niet zwak, alleen klein waardoor alle materialen (zeker in de grote gymzaal) redelijk groot en moeilijk zijn. Toch roept ze regelmatig mijn naam om iets te laten zien wat ze kan. Hiervan was in de eerste lessen nog geen spraken.

Kader kwam zelf naar mij toe en zei dat hij het nu al merkte dat “deze lessen een goede invloed op hem hadden”. Hij kon nu al helemaal alleen het hobbelpaard wat bij hem thuis staat op tillen. Ik denk niet dat zijn (spier)kracht bijzonder vooruit gegaan is door deze steunlessen, maar hij is wel zekerder geworden. Hij dekt zich niet meer in voordat we beginnen door te zeggen dat hij minder kan zien en dus het spel te gevaarlijk vindt, of iets niet probeert omdat hij zegt dat hij te klein is. Hij wil graag veel doen.

Jay blijft erg beweeglijk, actief en enthousiast. Hierdoor heeft hij moeite met dingen als balanceren, maar springt hij zonder moeite van grote hoogte.

Christal heeft moeite met het springen van grote hoogte. Samen met **Isolde** zijn ze vooral samen bezig. Niet zo zeer met de opdracht, maar meer samen stoeien, rennen en springen. Wanneer ik met Isolde ging oefenen met klimmen in het wandrek en naar beneden springen, wilde ze graag één keer geholpen worden, daarna kon ze het zelf. Christal daarentegen was erg angstig en die had wat meer overtuigingskracht nodig om te springen vanaf het wandrek.

Lion moet erg uitgedaagd worden. Hij rommelt veel aan en laat vaak zien dat hij iets niet kan, maar wanneer je hem stimuleert iets toch te proberen en er consequent bij blijft staan, dan wil hij ver gaan. Hij klom eerst op de vierde rij in het wandrek, toen hij voor mocht doen wat hij had geleerd, sprong hij alleen vanaf de hoogste rij uit het wandrek.

Jordy wordt ook wat losser. Hij is enthousiaster, praat meer en doet meer uit zichzelf. Hij is wat traag in het uitvoeren van verschillende activiteiten. Werk je één op één, stap voor stap met hem, dan maakt hij veel vooruitgang en zie je dat hij veel kan. Hij verijst alleen wat persoonlijke hulp en juiste methodische stappen van makkelijk naar moeilijk.

Lucas is erg enthousiast en kan al veel, er moet hem alleen verteld worden hoe het precies uitgevoerd moet worden. Het liefst met een voorbeeld, dan is hij gemotiveerd om je na te doen.

Thijs en **Jaap** vind ik sterk op elkaar lijken. Ze zitten beide ongeveer op hetzelfde motorische niveau en gedragen zich hetzelfde. Ze vallen niet echt op. Doen wat ze moeten doen, maar zijn uit zichzelf ook niet gemotiveerd om verder te gaan. Beide vertonen erg goed gedrag en lopen volgens mij motorisch goed op niveau.

Aagash zou ik ook tegelijk met deze twee willen noemen. Ook hij laat goed gedrag zien, voert de oefening uit zoals gevraagd, maar doet ook niet echt veel meer dan hij al kan.

Niels heeft zijn lichaam nog niet zo goed onder controle. Het balanceren is nog moeilijk voor hem. Zijn voeten zet hij juist neer, maar hij corrigeert heel veel met zijn hele lichaam/bovenlichaam.

Oskar is wat laks. Hij voert de opdrachten niet uit zoals deze voorgedaan zijn. Wanneer je vraagt of hij het opnieuw wil doen, nu goed, dan doet hij dit niet van harte. Hij wil graag zijn eigen manier bewegen. Hij kan de activiteiten vaak wel goed uitvoeren.

Houda blijf ik op goed niveau zitten. Ze helpt andere en wil veel doen. Ze daagt zichzelf ook uit door steeds verder te gaan. Alleen springen uit het wandrek/van hoogtes springen vind ze eng.

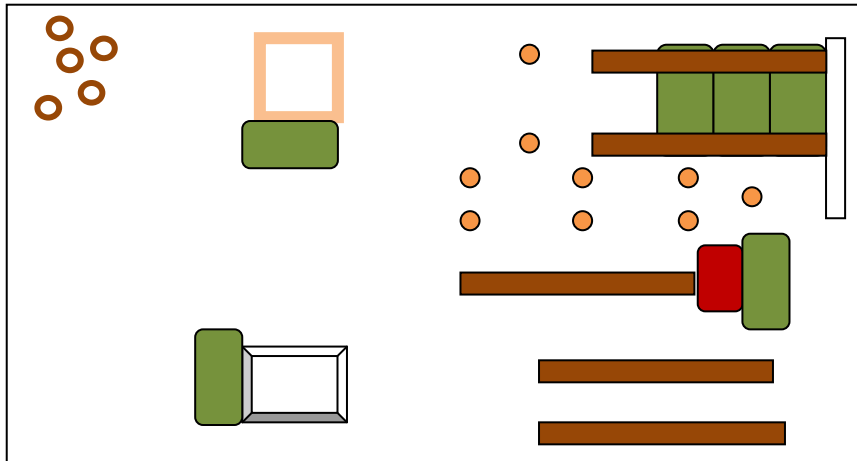
Algemene evaluatie, erg fijne les. Inleidend spel blijft leuk. De kinderen vinden het verhaal in de kleedkamer fantastisch en zoeken overal wanneer ze in de zaal komen. De kinderen kunnen 10 minuten goed zelfstandig het springen oefenen, daarna gaan ze andere dingen doen. Daarna mochten ze van mij dan ook overal vrij spelen. Omdat de kinderen zich zo goed zelf vermaakte, kon ik veel individuele aandacht geven. Het afsluiten in de kring en kinderen voor laten doen wat ze geleerd hebben beviel erg goed. Elk kind wilde wat laten zien, ze mochten zelf kiezen wat en hoe. De kinderen waren daarbij ook erg aardig tegen elkaar (geen commentaar wanneer het mis ging, applaus wanneer het goed ging) en het paaseitje ging er dan ook goed in.

Lesvoorbereiding Steunles Kleuters

Groep(en): 1/2
Lestijd: 45 minuten
Onderdeel(en): Beleves test 2
(Balanceren, springen & klimmen)

Paula Raijmakers
2096989
2009 – 2010

Doelstelling: Aan het einde van de les heb ik van alle kinderen de signaleringslijsten van Beleves ingevuld.

Inleiding

- Tikspel

Er zijn twee politieagenten, de boeven rennen vrij op één helft van de zaal. Wanneer een boef getikt is gaat deze naar de gevangenis (dikke mat). Daar kan hij alleen maar gered worden door de sleutel (bal) te krijgen van een andere boef. Met die sleutel mag de nieuwe boef andere boeven redden.

Kern

De kinderen worden in twee groepen verdeeld. Eén groep voert de Beleves test uit, de andere groep mag vrij spelen in de andere helft van de zaal.

- Balanceren

De kinderen proberen te lopen over een omgekeerde bank en een bank met obstakels. Daag het beter kind uit door ze een rondje te laten draaien op de bank.

- Springen

Er staat een bank voor een kast met daarachter een matje. De kinderen proberen via de bank over de kast een wendsprong te maken (benen zijwaarts langs de kast) en daarbij te landen op beide voeten.

- Klimmen

Er worden aan twee kanten van het klimraam ladders gezet en matjes overheen gelegd. De kinderen proberen via het touw naar boven te klimmen. Geef het kind vertrouwen door het verbaal te ondersteunen/complimenteren voor zijn prestaties (wat deze dan ook mogen zijn).

Slot

- Dansje

De les wordt afgesloten met een dansje. De kinderen staan in de kring en iemand mag midden in de kring gaan staan en iets voor doen. Als hij weer terug staat in de kring mogen de kinderen het na doen. Als er nog tijd over is kan nog een dansje van de cd Swingtime Superhits gedanst worden.

Opruimen en gezamenlijk afsluiten, de kinderen krijgen een sticker mee.

Evaluatie:

Alle kinderen zijn aanwezig.

De doelstelling is niet behaald. Ik blijf het ook nu nog erg moeilijk vinden om de kinderen te observeren, te stimuleren, complimenteren en vragen te beantwoorden tegelijk. Gelukkig heb ik alles op video opgenomen en ken ik nu de kinderen redelijk goed en weet zelf al beter wat ze wel en niet kunnen.

De les begint een kwartier later. Erg jammer. Docenten vergeten soms dat er extra gym is. De kleuters moeten dan vaak nog eten, werkje opruimen en omkleden.

Na het korte inleidend tikspel is de groep in tweeën gedeeld. De kinderen spelen erg goed zelf, veilig en rustig. De andere kinderen kennen de onderdelen al en na deze kort doorbesproken te hebben kunnen ze zelf aan de slag.

De kinderen zijn erg enthousiast en willen veel laten zien. Ze zijn zelf ondernemender en doen erg graag hun best.

Ik wil graag ieder kind nog op camera laten zien wat hij/zij kan, maar daar is helaas geen tijd meer voor. De kinderen hebben een sticker gekregen voor hun goede inzet en ik heb ze verteld dat volgende week een keertje niet door gaat. Daarna nog twee weken en na de meivakantie stopt het. Dit is ook aan de groepsleerkrachten verteld.

V Gesprek met expert

Gesprek met expert

Samenvatting na afloop van een gesprek met expert Gertjan van Dokkum op woensdag 10 februari 2010 op Fontys Sporthogeschool om 11.30 uur.

Gertjan zegt dat Leerlingvolgsysteem een goede test is, maar wel saai en verdiepend. Vaak ook moeilijk voor groepsleerkrachten en niet tijdens de les, maar na afloop van de les, uit te voeren. Wanneer Beleves gebruikt wordt in de les en daar eventuele zorgkinderen (niveau 0) uitkomen, kan de test van van Gelder (leerlingvolgsysteem) gebruikt worden om zo de ernst van de achterstand in kaart te brengen. Dan kan gericht gewerkt worden aan verbetering of eventueel (kleuterklas is nog erg vroeg) doorverwijzen naar MRT.

Ook moeten de groepsleerkrachten wat lof krijgen in mijn advies door te zeggen dat ze vaak zelf al signaleren zonder lijst of test. Wanneer een kind bijzonder knipt of schrijft is er vaak ook iets mis bij de motoriek.

